

VÝLOVY

str. 12

Slovo má

Petr Král / ředitel podniku

Vážené kolegyně, vážení kolegové, milí čtenáři

máme za sebou další rok, který nebyl úplně jednoduchý, ať již z hlediska našich pracovních povinností, tak i s ohledem na pokračující globální pandemii, která více či méně ovlivňovala životy lidí na celém světě. Ve finále to byl ale pro Vojenské lesy a statky rok úspěšný. Rok, v němž jsme se snad již definitivně „odrazili ode dna“ kůrovcové kalamity, která byla příčinou čtyřleté recese v lesnické branži.

Končící rok státnímu podniku v mnoha ohledech přinesl zlepšení hospodářských výsledků, a to nejen v dominantním oboru podnikání, kterým je lesnictví. V něm se do výsledků samozřejmě pozitivně promítlo zvýšení realizačních cen na trhu se surovým dřívím. Vedle lepšího zhodnocení se nám oživení na trzích podařilo využít k významnému snížení zásob dříví, jež klesly na několikaleté minimum.

Dařilo se nám i mimo hlavní obor činnosti - kolegům ze zemědělské divize se podařilo umístit na trhy celou svoji letošní produkci za velmi zajímavé ceny, divize ostrahy a služeb v rámci služeb poskytovaných resortu obrany beze zbytku naplnila všechny letošní stanovené cíle.

Kolegové z Lipníku nad Bečvou a z Plumlova pak v tomto roce fakticky dokončili obnovu lesů po kalamitě, která lokality v jejich správě zasáhla již v polovině minulé dekády. Mají za sebou několik let v plném nasazení a já jsem přesvědčen, že jejich práci budoucí generace ocení, až se po druhově pestrých lesích, založených v minulých letech, budou procházet.

S kůrovcovou kalamitou se stále potýkaly české divize podniku, především Mimoň a Hořovice. Postupující vlna naplno zasáhla na jaře Brdy, kde však narazila na lesníky, kteří se na její příchod perfektně připravili. Za to, jak se kolegové z brdské divize na letošní rok připravili, a s jakým nasazením ji zvládli, od preventivních opatření, přes sanační těžby až po realizaci dříví na trhu, jim patří velké poděkování. Stejně tak posílám, které dorazily do Brd z našich dalších lesnických divizí, aby pomohly Hořovickým s krocením kalamity.

A velké, mimořádné poděkování za dlouhodobou skvělou práci si v tento čas zaslouží všichni kolegové z divize v Mimoně, kteří s nástupem nového roku přecházejí v rámci správy státních lesů do „civilního sektoru,“ k Lesům České republiky. Stejně jako tým lesní správy Bruntál a několika dalších odloučených hospodářských celků na dalších divizích. Vláda touto změnou ve správě státních lesů reflektovala faktický stav v lokalitách, které již neslouží ozbrojeným silám, a převedla je proto pod civilní správu. Nám tak nezbyvá, než kolegům, kteří s námi po desetiletí budovali dobré jméno VLS za vše poděkovat a popřát jim mnoho úspěchů.

A úspěšný rok 2022 bych chtěl popřát i Vám všem ostatním. Ať se Vám daří naplnit všechna Vaše předsevzetí jak v pracovním, tak i v soukromém životě. A samozřejmě hodně štěstí, lásky a zdraví Vám všem i Vaším příbuzným a blízkým. Mám důvod věřit, že to pro VLS bude rok úspěšný, rok, v němž bude odeznívat řada problémů, se kterými jsme se potýkali.

Ať se Vám daří

Obsah

- 3 - Slovo má
- 4 - Foto vydání
- 6 - Krátce
- 8 - Lesnické projekty na rok 2022
- 10 - Výsledky prověrek LHC v roce 2021
- 12 - Podnikoví rybáři lovili v zimě i dešti
- 14 - Mléčná farma na Libavě
- 16 - Nová přírodní rezervace Koníček
- 18 - Stavba Domu přírody odstartovala
- 19 - Nové aleje
- 20 - Hořovice vybudovaly nové nádrže
- 21 - Biodiverzní střecha dokončena
- 22 - Lesní pedagogika
- 25 - Kolegové ocenění v roce 2021
- 28 - Z podniku
- 29 - Nejstarší vánoční stromky světa
- 31 - Historické lesní kalamity v Brdech
- 34 - Z podniku
- 35 - Fotosoutěž

Redakce

Vydává:

Vojenské lesy a statky ČR, s. p.
IČ: 0000205
Pod Juliskou 1621/5, 160 00 Praha 6
Tel.: 220 405 106
Fax: 224 310 921
E-mail: info@vls.cz
Web: www.vls.cz

Redakce:

Vojenské lesy a statky ČR, s. p.
Pod Juliskou 1621/5, 160 00 Praha 6
Tel.: 777 723 593
Fax: 224 310 921

Šéfredaktor:

Jan Sotona

Předseda redakční rady:

Ing. Pavel Češka Ph.D.

Členové redakční rady:

Ing. Michaela Veselá
Mgr. Jan Kobr

Registrace:

MK ČR E 163 15 pod zn. 14787/2005
ze dne 24. 10. 2005

Foto titulní strana:

Jan Sotona

Uzávěrka příštího čísla:

10. 3. 2022
Neprodejné, vychází nákladem 800 kusů.

FOTO VYDÁNÍ

„Skotský“ výlov na Brdech

„Pravé skotské počasí - zima, mlha, a déšť padá kolmo, nebo mírně šikmo,“ říkají o převládající meteorologické situaci ve své domovině horalé z této částí britských ostrovů. Kdo dorazil ve čtvrtek 4. listopadu na výlov Dolejšího Padrtského rybníku, zažil to na vlastní kůži. Promrzlí byli návštěvníci i novináři, „fišparta“ hořovické divize však i v tomto nečase z rybníku v náhorní kotlině brdské vrchoviny během jediného dlouhého dne dostala všechny ryby.

Foto: Jan Sotona

STEZKA ODRA DOSTALA OCENĚNÍ

VLS se staly vítězem korporátní části letošního udílení Cen Olomouckého kraje za přínos k ochraně životního prostředí. Soutěž vyhrály s projektem naučné stezky k prameni Odry ve vojenském újezdu Libavá, který byl spojen se stabilizací prameniště tohoto významného evropského toku v Oderských vrších. Ocenění převzal na galavečeru ve středu 20. října Jaroslav Nerad, ředitel divize VLS Lipník nad Bečvou, jejíž zaměstnanci projekt vlastními silami zrealizovali.

Porota tak ocenila stovky metrů nových povalových chodníků osazených lavičkami a vyhlídkami s informačními tabulemi, které návštěvníky vedou podmočenou olšovou nivou

k obnovenému hornímu prameni Odry i k vyčištěnému a upravenému tzv. dolnímu prameni. V konkurenci dalších projektů stezka VLS vyhrála i přesto, že je přístupná pouze o víkendech a svátcích, kdy neprobíhá výcvik armády. Druhé místo za svůj projekt převzala CHKO Litovelské Pomoraví, třetí skončily Technické služby města Přerov.

Zvláštního ocenění se na večeru dostalo také bývalému řediteli lipnické divize VLS Petru Skočdopolemu. Náš bývalý kolega, který letos náhle zemřel ve věku nedožitých 50ti let, získal in memoriam Cenu veřejnosti za přínos v oblasti životního prostředí 2021.

PREVENTIVNÍ OPATŘENÍ K AMP

V souvislosti s blížící se hrozbou nákazy afrického moru prasat, jehož výskyt byl zaznamenán několik desítek kilometrů od českých hranic, zvýšil podnik odlovy černé zvěře. VLS zároveň motivuje zaměstnance mimořádnými odměnami za ulovení každého kusu prasete divokého a k problematice proběhlo i školení.

Africký mor prasat, který se rozšířil v Německu a Polsku se i nadále šíří směrem k území naší republiky. V Polsku bylo v říjnu závažné onemocnění zaznamenáno jen 14 kilometrů od českých hranic. Cílem podnikových

opatření je zredukovat početní stavy černé zvěře v honitbách, ale i na nehonebních pozemcích, které státní podnik spravuje.

Virus afrického moru prasat je velice odolný, třeba i vůči nízkým teplotám a vysušení, v mraženém mase přežívá i několik let. Na člověka se mor nepřenáší, může ale ovlivnit velkochovy prasat. Třeba v Německu se mor letos objevil v chovu s více než 4000 prasaty. Nemoc už ohrožuje chovatele po celém světě a nedaří se ji zastavit.

VÁNOČNÍ STROMKY Z RALSKA OPĚT UDĚLALY RADOST DĚTEM I SENIORŮM

Kolegové z Mimoně, kteří spravují přírodní oblast Ralska, před adventem opět rozvezli vánoční borovičky do osmi dětských domovů na Liberecku, do dvou domovů pro seniory a také do českolipských škol a mateřských školek. Tradiční předvánoční akce proběhla letos na severu Čech již po šestnácté.

Stromky od VLS dostali klienti osmi dětských domovů v Libereckém kraji - ve Frýdlantu, České Lípě, Semilech, Hamru na Jezeře, Krompachu, Jablonném v Podještědí, Dubé-Deštné, ale i v dětském domově Sluníčko přímo v krajském městě. Další dvě desítky stromků z Ralska darovaly VLS mateřským školám a dalším školním zařízení v českolipském regionu. Stromky doputovaly také ke klientům v Domech seniorů v Mimoně a ve Stráži pod Ralskem.

KOČKA Z DOUPOVA KALIFORNskou MODELKOU

Fotografie kočky divoké, kterou ve vojenském újezdu Hradiště pořídil fotopastí spolupracovník karlovarských kolegů Jiří Sochor se svými kolegy, a to v rámci společného monitoringu přírody této unikátní lokality na západě Čech, se stala hlavním vizuálem mezinárodní výstavy BigPicture Natural World Photography v Kalifornii, kterou organizuje tamní akademie přírodních věd.

Kočka divoká se poté, co z české přírody vymizela na bezmála sto let, vrátila před dvěma roky právě do Doupovských hor, jak potvrdil náš monitoring.

„STRÁŽÁCI“ BODOVALI V MEZINÁRODNÍ KONKURENCI

Družstvo Vojenských lesů a statků uspělo v říjnu na prestižní střelecké soutěži o Pohár náčelníka generálního štábu. V konkurenci čtyřiatřiceti družstev trojice Jaroslav Müller, Luděk Kollár a Václav Dvořák obsadila sedmé místo a nechala za sebou i reprezentanty několika elitních vojenských útvarů z domova i zahraničí.

Úspěch podnikového týmu táhl především Luděk Kollár, který s útočnou puškou předvedl třetí nejlepší výkon dne a s pistolí v ruce na mířivě cíle obsadil ze všech střelců druhé místo.

„PORŠÁCI“ SÁZELI V BRDECH BUKY

Dvě holiny na brdské lesní správě Jince, které zde vznikly v důsledku nedávného nástupu kůrovcové kalamity do středočeských hor, osázeli v uplynulém týdnu novými porosty zaměstnanci Porsche ČR. Díky jejich týmové dobrovolnické iniciativě v přírodní lokalitě Baština roste na tři tisíce nových buků, které nahradily kalamitou zničené smrkové porosty.

Čtyřiatřicet zaměstnanců firmy, která je největším importérem osobních a užitkových vozů na tuzemský trh, se zde sešly v polovině října. Díky jejich práci se podařilo holiny po kalamitních těžbách ještě před koncem roku

zalesnit dřevinou, které je mnohem odolnější vůči důsledkům klimatické změny než původní převážně smrkové porosty.

„Pro dobrovolníky jsme zajistili sadební materiál, který pochází z vlastní školky, nářadí, a také jsme jim poskytli metodickou podporu. Za dva dny, které u nás byli, odvedli pořádný kus práce, za kterou jim děkujeme,“ řekl David Novotný, ředitel lesnické divize Hořovice.

Dobrovolníci z Porsche ČR za dva dny dostali do země na 2960 sazenic buku.

PODNIKOVÝ SPOLEČENSKÝ VEČER PŘELOŽEN NA JARO

Strmě rostoucí křivka infikovaných COVIDem v závěru roku stála za opětovným zrušením tradiční vnitropodnikové společenské události, na níž se setkávají před Vánoci zástupci všech organizačních složek VLS.

Vedení státního podniku bylo vzhledem k těmto okolnostem nuceno přeložit Společenský večer VLS, který se měl odehrát druhý prosincový pátek v pražském DIVADLE DVA na Václavském náměstí. Jedním z důvodů byl i fakt, že vstoupila v platnost nová opatření proti šíření nákazy COVID-19, která by výrazně omezila možnosti účasti části zaměstnanců. Vnitropodniková akce určená zaměstnancům ze všech organizačních jed-

notek se tak odehraje v náhradním termínu v příštím roce. Předběžně je plánován dubnový náhradní termín, konkrétní datum i forma však budou upřesněny podle vývoje situace.

LESNICKÉ PROJEKTY NA ROK 2022

Cílem obnovních těžeb bude těžba stromů cílových tloušťek a důsledkem přirozená obnova s využitím vnitřní dynamiky lesních porostů.

Rok 2022 je pro plánování činností lesní výroby u VLS ČR rokem zlomovým. Část projektů byla tvořena standardně na pozemcích VLS u divizí Hořovice, Horní Planá, Karlovy Vary, Plumlov a Lipník nad Bečvou. Zbývající činnosti byly přebrány od státního podniku Lesy ČR na pozemcích, na kterých od 1.7.2021 došlo ke změně práva hospodaření a 41 tis. ha lesních pozemků se tak dostalo pod správu VLS. Recipročně byly ze strany VLS předány Lesům ČR projekty na pozemcích, které přecházejí pod správu LČR, tj. zejména všechny lesní hospodářské celky divize Mimoň, dále pak LHC Háje, Homole, Kramata, Borohrádek a převážná část LHC Bruntál.

Pro rok 2022 je plánována celková těžba ve výši 1 mil. m³, z toho téměř 700 tis. m³ na pozemcích VLS a cca 300 tis. m³ na pozemcích přebíraných od LČR. Hlavním úkolem pro rok 2022 bude nadále snižovat kalamitní základ a eliminovat škody působené lýkožrouty především v oblasti Brd, Boletic a Doupova. Lze předpokládat, že klesne podíl nahodilých těžeb a vznikne prostor pro provádění úmyslných obnovních těžeb, které by měl být prováděny výhradně bez vzniku holiny a nutnosti následného zalesnění. S poklesem nahodilých těžeb je třeba se opět zaměřit na cílenou obnovu přestárých porostů, které jsou náchylné k poškozování jak biotickými, tak abiotickými škodlivými činiteli.

Důležitost výchovných zásahů a to zejména v porostech do 40 let věku asi není třeba zdůrazňovat. Nadále je důležité opakovat, že rozhodující je včasnosti výchovného zásahu a také jeho umístění s ohledem na zdravotní stav porostu. U nepoškozených listnatých porostů a smrku musí zásah směřovat vždy do úrovně a nadúrovně.

Celková obnova lesa je plánována na ploše téměř 2 tis. ha. Obnova sad-

bou proběhne na ploše 1 760 ha, z čehož je 1 345 ha na pozemcích VLS a 415 ha na pozemcích přebíraných od LČR. Pro rok 2022 je plánována historicky nejvyšší plocha pro obnovu lesa sýjemi. Celkem 131 ha, z toho 125 na divizi Hořovice, bude obnoveno výsevem dřevin jako smrk, borovice, klen, javor, lípa, habr a bříza. V oblasti centrálních Brd se jedná o jedinou možnost, jak včas obnovit lesní porosty na plochách, kde proběhla pouze povrchová pyrotechnická očista a není možné provádět jakýkoliv hlubší zásah do půdy. Pro zalesňování bude použito více než 10,5 mil. ks sazenic, z toho 7,85 mil. ks na pozemcích VLS a 2,65 mil. ks na pozemcích přebíraných od LČR. Téměř dvě třetiny sazenic v obnově (63 %) tvoří listnáče, z toho buk 42 %

Fenotypově kvalitní porosty budou důsledně využívány pro sběr osiva.

a duby 15 %. Z 37 % jehličnatých dřevin má největší zastoupení v obnově smrk (24 %), dále pak borovice (11 %) a modřín s jedlí a douglaskou (2 %).

Aktuálně je plánováno 70 % sazenic pro jarní zalesnění a 30 % pro podzimní obnovu. Množství krytokořenných sazenic činí 1,8 mil., což je 17 % z celkového množství. Vzhledem k předpokládané produkci střediska Foliovníky ve výši 2,5 mil. ks, bude část plánovaných prostokořenných sazenic zaměněna za krytokořenné a přesunuta do podzimního období.

Na závěr chci zdůraznit důležitost činnosti, která sice není předmětem projektů lesní výroby, ale je nezbytnou podmínkou pro výrobu sadebního materiálu, a to je sběr osiva. Po semenném roce 2020 byla úroda hlavních listnatých dřevin, zejména buku, prakticky nulová. Po podzimním výsevu 2021 a jarním výsevu 2022 bude beze zbytku vyčerpána zásoba bukvic a žaludů. Pro podzimní období 2022 je třeba se připravit na sběr co možná největšího množství osiva listnatých dřevin. Pro účely sběru budou divize udržovat a příp. i rozšiřovat plochy porostů cíleně připravované k podpoře fruktifikace, které byly založeny v uplynulých letech. Zároveň je nutné se věnovat vyhledávání porostů nebo jednotlivých stromů vhodných ke sběru osiva a následnému uznávání jako zdrojů identifikovaného nebo selektovaného reprodukčního materiálu. Je potřeba si uvědomit, že nelze na jaře pouze natahovat ruku a čekat na dodávky sazenic, ale na podzim se také přičinit o to, aby byly z čeho vypěstovat.

Pavel Češka,
vedoucí lesní výroby

Činnost	Plocha (ha)	Množství
Těžební činnost		
Těžba celkem		1 000 000 m ³
- z toho předmyslná úmyslná		100 791 m ³
- z toho mýtní úmyslná		202 610 m ³
- z toho nahodilá		696 599 m ³
- z toho mimořádná	0	0 m ³
Výchova do 40 let	5 280	57 328 m ³
- z toho prořezávky a prostřihávky	2 881	
- z toho probírky	2 399	57 328 m ³
Výchova nad 40 let	1 378	43 463 m ³
Pěstební činnost		
Vyklizování ploch po těžbě	1 866	713 082 m ³
Příprava půdy	1 049	
Obnova lesa celkem	1 942	10 636 tis. ks
- z toho přirozená obnova	51	
- z toho síše	131	
- z toho umělá sadba a podsadba - první	1 593	9 637 tis. ks
- z toho umělá sadba a podsadba - opakovaná	167	999 tis. ks
Oplocování	290	243 km
Ochrana proti zvěři	8 946	
Ochrana proti bušení	11 305	
Ochrana proti klikorohu	1 696	
Odstranění škodících dřevin	479	
Prostřihávky a prořezávky	2 881	
Zpřístupnění porostů řezem - čistka	222	
Ochrana lesa proti zvěři	238	
Rekonstrukce lesních porostů	7	

Výchovné zásahy musí dát základ druhově diferencovaným lesním porostům.

Zásadním úkolem bude opět snížit kalamitní základ s využitím celého spektra obranných opatření a včasné asanace kůrovcového dříví.

VÝSLEDKY PROVĚREK LHC U VLS V ROCE 2021

Od roku 1999 jsou uskutečňovány kontroly v souladu s metodickým pokynem Vojenského lesního úřadu Praha (VLSÚ) a státního podniku VLS ČR Praha k provádění soustav- ných prověrek, plnění závazných a doporučujících ustanovení lesních hospodářských plánů (LHP), dodr- žování ostatních ustanovení zákona č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon) ve znění pozdějších před- pisů a s ním souvisejících právních předpisů a hodnocení dlouhodo- bých výsledků v péči o stav lesa ve vojenských lesích v působnosti Mi- nisterstva obrany ČR, a to po pěti letech platnosti LHP a po skončení platnosti LHP, tj. po 10 letech. Ten-

to metodický pokyn byl upravován v roce 2006, 2007, 2009, 2010, 2012, 2013, 2016 a nyní je evido- ván pod spisovou značkou VLS-IMS- -MP-2017-0297-1900 vydaným dne 13. června 2017. Při získání známky 1,51 a vyšší náleží vybraným pra- covníkům lesních správ a divizí mi- mořádné odměny za dlouhodobé výsledky v péči o stav lesa dle přílohy č. 4 Mzdového řádu.

Prověrky v roce 2021 byly provedeny na těchto lesních hospodářských celcích (LHC):

po deseti letech platnosti LHP: **Jin-**

ce (divize Hořovice), **Hamr** (divize Mimoň) a **Libavá** (divize Lipník nad Bečvou),

po pěti letech platnosti LHP: **Ar- noštov** - přesun kvůli Covidu z roku 2020, **Chvalšiny** (divize Horní Planá) a **Hradčany** a **Břehyně** (divize Mi- moň).

A dále VLSÚ provedl tematické kontroly na dodržování ustanove- ní zákona č. 289/1995 Sb., o lesích v platném znění a jeho prováděcích předpisů na LHC: Obecnice a Ne- pomuk (divize Hořovice) a Hlubočky a Bruntál u divize Lipník nad Bečvou, při kterých byly zjištěny pouze drobné nedostatky.

Přehled o výsledcích prověrek LHP za období 2006 až 2021 podává následující tabulka:

LHC	Divize	Platnost LHP	Rok	Vedení evidencí	Plnění LHP	Ochrana lesa	Venkovní šetření	Plnění opatření	Minulá prověrka	Výsledek prověrky
Dražice	Horní Planá	5	2013	1,87	2,00	1,95	1,88	2,00	1,63	1,84
Obecnice	Hořovice	10	2014	1,98	2,00	1,94	1,85	2,00	1,63	1,83
Hamr	Mimoň	10	2021	1,90	2,00	1,91	1,84	2,00	1,76	1,80
Bochoř	Lipník n/B	5	2017	1,82	2,00	2,00	1,84	2,00	1,73	1,80
Břehyně	Mimoň	5	2021	1,89	2,00	1,95	1,82	2,00	1,79	1,79
Břehyně	Mimoň	9	2016	2,00	2,00	1,88	1,81	2,00	1,58	1,79
Bores	Lipník n/B	10	2014	1,82	2,00	1,99	1,81	2,00	1,60	1,78
Strašice	Hořovice	10	2017	2,00	2,00	1,87	1,80	2,00	1,74	1,78
Dolní Krupá	Mimoň	10	2019	1,91	2,00	1,81	1,82	2,00	1,72	1,77
Chvalšiny	Horní Planá	5	2021	2,00	2,00	1,77	1,81	2,00	1,76	1,77
Homole	Horní Planá	10	2017	2,00	2,00	1,97	1,77	2,00	1,68	1,77
Ketkovice	Plumlov	5	2013	2,00	2,00	2,00	1,77	2,00	--	1,77
Háje	Hořovice	5	2015	2,00	2,00	1,96	1,77	2,00	1,65	1,76
Jince	Hořovice	5	2016	1,91	2,00	1,91	1,83	1,83	1,71	1,76
Stráž p/R	Mimoň	5	2016	1,77	2,00	1,85	1,83	2,00	1,68	1,76
Jince	Hořovice	10	2021	1,80	2,00	1,95	1,80	2,00	1,76	1,76
Hradčany	Mimoň	5	2021	1,98	2,00	1,95	1,78	2,00	1,61	1,76
Potštát	Lipník n/B	10	2020	1,78	2,00	1,85	1,86	2,00	1,74	1,76
Libavá	Lipník n/B	10	2021	2,00	2,00	1,97	1,76	2,00	1,54	1,75
Slavkov	Plumlov	5	2013	1,91	1,81	1,95	1,82	2,00	1,60	1,75
Hlubočky	Lipník n/B	5	2019	1,89	2,00	1,93	1,80	1,87	1,61	1,75
Bores	Lipník n/B	5	2019	2,00	2,00	1,86	1,78	2,00	1,78	1,75
Lipník	Mimoň	5	2018	1,82	2,00	1,99	1,78	2,00	1,69	1,75
Potštát	Lipník n/B	5	2015	1,91	2,00	1,90	1,78	2,00	1,55	1,74
Velký Újezd	Lipník n. B.	5	2007	1,93	2,00	1,85	1,78	2,00	1,73	1,74
Nouzov	Hořovice	5	2012	1,91	2,00	1,97	1,76	2,00	1,68	1,74
Strašice	Hořovice	10	2012	2,00	2,00	1,93	1,76	2,00	1,61	1,74
Bruntál	Lipník n/B	10	2019	1,89	2,00	1,72	1,80	2,00	1,72	1,73
Velký Újezd	Lipník n/B	5	2017	1,91	2,00	1,94	1,76	2,00	1,74	1,73
Nouzov	Hořovice	5	2017	1,91	2,00	1,95	1,75	2,00	1,74	1,73
Bochoř	Lipník n/B	10	2012	1,80	2,00	2,00	1,81	--	--	1,73
Obecnice	Hořovice	5	2019	2,00	2,00	1,71	1,77	2,00	1,83	1,72
Horní Planá	Horní Planá	10	2017	1,82	2,00	1,93	1,76	2,00	1,58	1,72
Rychtářov	Plumlov	10	2015	1,80	2,00	1,95	1,76	2,00	1,63	1,72
Arnoštov	Horní Planá	5	2021	1,91	2,00	1,89	1,75	2,00	1,55	1,72
Dolní Krupá	Mimoň	10	2014	1,91	2,00	2,00	1,74	2,00	1,67	1,72
Bruntál	Lipník n/B	5	2014	2,00	2,00	1,97	1,72	2,00	1,51	1,72
Jince	Hořovice	10	2011	1,91	2,00	1,97	1,73	2,00	1,60	1,71
Arnoštov	Horní Planá	10	2015	1,82	2,00	1,92	1,76	1,89	1,55	1,70
Žárovice	Plumlov	5	2013	1,80	2,00	1,70	1,77	2,00	1,56	1,69
Bližší Lhota	Horní Planá	5	2018	2,00	2,00	1,93	1,70	2,00	1,60	1,69
Lipník	Mimoň	10	2013	1,93	2,00	2,00	1,70	2,00	1,68	1,69
D. Lomnice	Karlovy Vary	10	2018	2,00	1,91	1,75	1,74	2,00	1,64	1,68
Nouzov	Hořovice	10	2007	1,85	2,00	1,92	1,72	2,00	1,76	1,68
Homole	Horní Planá	5	2012	1,91	2,00	1,90	1,71	--	--	1,68
Stráž p/R	Mimoň	10	2011	1,91	2,00	1,97	1,70	2,00	1,73	1,68
Lipník	Mimoň	5	2008	1,93	2,00	1,94	1,70	2,00	1,73	1,68

LHC	Divize	Platnost LHP	Rok	Vedení evidencí	Plnění LHP	Ochrana lesa	Venkovní šetření	Plnění opatření	Minulá prověrka	Výsledek prověrky
Dolní Krupá	Mimoň	5	2009	1,91	2,00	1,91	1,70	2,00	1,70	1,67
Stráž p/R	Mimoň	5	2006	1,93	2,00	1,94	1,70	2,00	1,73	1,67
Chvalšiny	Horní Planá	10	2016	1,80	2,00	1,89	1,73	2,00	1,64	1,76
Kláštepec n/O	Karlovy Vary	5	2018	1,91	2,00	1,79	1,72	2,00	1,63	1,66
Nepomuk	Hořovice	10	2019	1,91	2,00	1,84	1,61	2,00	1,63	1,66
Myslejovice	Plumlov	10	2020	1,91	2,00	1,87	1,70	2,00	1,61	1,66
Valeč	Karlovy Vary	10	2015	2,00	2,00	1,72	1,71	2,00	1,61	1,66
Mirošov	Hořovice	5	2017	2,00	2,00	1,86	1,68	2,00	1,60	1,66
Háje	Hořovice	10	2010	1,80	2,00	1,99	1,72	1,80	1,53	1,65
Velký Újezd	Lipník n/B	10	2012	1,69	2,00	1,96	1,70	2,00	1,74	1,64
Kramata	Horní Planá	10	2020	2,00	2,00	1,92	1,65	2,00	--	1,64
D. Lomnice	Karlovy Vary	5	2013	1,91	2,00	1,86	1,68	2,00	1,62	1,64
Chvalšiny	Horní Planá	5	2011	2,00	2,00	1,95	1,65	2,00	1,42	1,64
Libavá	Lipník n/B	10	2011	1,79	2,00	1,79	1,70	2,00	1,51	1,63
Kláštepec n/O	Karlovy Vary	10	2013	1,80	2,00	1,88	1,68	2,00	1,59	1,63
Žárovice	Plumlov	10	2018	1,91	2,00	1,83	1,68	2,00	1,77	1,63
Rychtářov	Plumlov	5	2010	1,91	2,00	1,89	1,67	2,00	1,63	1,63
Obecnice	Hořovice	5	2009	1,91	2,00	1,87	1,66	2,00	1,60	1,63
Dražice	Horní Planá	10	2008	1,85	2,00	1,94	1,66	2,00	1,56	1,63
Nepomuk	Hořovice	5	2014	2,00	2,00	1,94	1,64	2,00	1,51	1,63
D. Lomnice	Karlovy Vary	10	2008	1,85	2,00	1,94	1,66	2,00	1,73	1,62
Rychtářov	Plumlov	5	2020	2,00	2,00	1,90	1,64	2,00	1,72	1,62
Valeč	Karlovy Vary	5	2010	1,80	2,00	1,88	1,68	1,89	1,43	1,61
Hlubočky	Lipník n/B	10	2014	1,80	2,00	1,90	1,68	1,89	1,54	1,61
Hradčany	Mimoň	10	2016	1,75	2,00	1,88	1,67	2,00	1,60	1,61
Strašice	Hořovice	5	2007	1,93	1,80	1,93	1,66	2,00	1,72	1,61
Háje	Hořovice	10	2020	2,00	2,00	1,90	1,63	2,00	1,76	1,61
Hradčany	Mimoň	10	2006	2,00	2,00	1,84	1,64	2,00	1,76	1,61
Myslejovice	Plumlov	5	2015	1,91	2,00	1,90	1,64	2,00	1,53	1,61
Hradčany	Mimoň	5	2011	1,71	2,00	1,83	1,68	2,00	1,61	1,60
Bližší Lhota	Horní Planá	10	2013	1,80	2,00	1,93	1,65	2,00	1,54	1,60
Slavkov	Plumlov	10	2008	1,85	2,00	1,85	1,65	2,00	1,63	1,60
Mirošov	Hořovice	10	2012	1,91	2,00	1,87	1,64	2,00	1,59	1,60
Bores	Lipník n/B	5	2009	1,91	2,00	1,81	1,64	--	--	1,60
Jince	Hořovice	5	2006	1,93	2,00	1,93	1,62	2,00	1,71	1,60
Slavkov	Plumlov	10	2018	2,00	2,00	1,84	1,62	2,00	1,75	1,60
Kláštepec n/O	Karlovy Vary	5	2008	2,00	2,00	1,84	1,62	2,00	1,54	1,59
Mirošov	Hořovice	5	2007	2,00	2,00	1,92	1,60	2,00	1,72	1,59
Břehyně	Mimoň	5	2012	1,91	2,00	1,90	1,61	2,00	1,54	1,58
Horní Planá	Horní Planá	5	2012	1,91	2,00	1,97	1,60	2,00	1,41	1,58
Žárovice	Plumlov	10	2008	1,85	2,00	1,93	1,60	2,00	1,70	1,56
Borohrádek	Plumlov	10	2017	1,91	2,00	1,91	1,59	2,00	1,54	1,56
Arnoštov	Horní Planá	5	2010	1,80	2,00	1,88	1,63	1,80	1,51	1,55
Potštát	Lipník n. B.	10	2010	1,89	2,00	1,71	1,61	2,00	1,59	1,55
Hlubočky	Lipník n/B	5	2009	1,91	2,00	1,83	1,67	1,50	1,62	1,54
Ketkovice	Plumlov	10	2018	2,00	2,00	1,92	1,61	1,67	1,77	1,54
Borohrádek	Plumlov	5	2012	1,82	1,80	1,97	1,60	2,00	1,53	1,54
Bližší Lhota	Horní Planá	5	2008	1,85	2,00	1,88	1,58	2,00	1,69	1,54
Břehyně	Mimoň	10	2007	1,93	2,00	1,82	1,58	2,00	1,76	1,54
Libavá	Lipník n/B	5	2016	1,91	2,00	1,88	1,57	2,00	1,71	1,54
Myslejovice	Plumlov	10	2010	1,91	2,00	1,90	1,64	1,50	1,61	1,53
Borohrádek	Plumlov	10	2007	1,93	2,00	1,86	1,62	1,67	1,53	1,53
Nepomuk	Hořovice	10	2009	1,93	2,00	1,90	1,59	1,67	1,48	1,51
Valeč	Karlovy Vary	5	2020	1,91	2,00	1,87	1,55	2,00	1,66	1,51
Bruntál	Lipník n/B	10	2009	1,91	2,00	1,92	1,54	2,00	1,71	1,51
Libavá	Lipník n/B	5	2006	2,00	--	1,92	1,52	2,00	1,69	1,51
Chvalšiny	Horní Planá	10	2006	1,93	2,00	1,90	1,50	1,67	1,61	1,42
Horní Planá	Horní Planá	10	2007	1,85	2,00	1,96	1,52	1,50	1,52	1,41

Způsob hodnocení: 0,70 - 0,99 vyžadující zlepšení 1,51 - 1,80 velmi dobrý
do 0,69 nedostatečný 1,00 - 1,50 dobrý 1,81 - 2,00 výtečný

Nejčastějšími zjištěnými nedostatky a komisemi uloženými opatřeními jsou:

- včas zpracovávat nahodilou těžbu, věnovat zvýšenou pozornost výskytu kůrovců a včas asanovat kůrovcové stromy a dříví atraktivní pro kůrovce

- dodržovat minimální podíl melioračních a zpevňujících dřevin u obnovovaných porostů v souladu s doporučeními dle příslušných HS a při zalesňování dbát na výsadbu dřevin odpovídající danému LT

- požádat VLSÚ o stanovení nových lhůt pro zalesnění holin nebo pro

zajištění lesních porostů a změnu závazných ustanovení ve výchově porostů do 40 let v důsledku kalamitního stavu

PODNIKOVÍ RYBÁŘI LOVILI V ZIMĚ I DEŠTI

Výlovy rybníků ve správě Vojenských lesů naplnily podnikové sádky i odběratelské sítě. I když někde podnikové „fišparty“ vytěžily mnohem méně než v minulých letech. Vedle výlovů řady dalších vodních děl zorganizovaly VLS také dvě tradiční akce pro veřejnost s prodejem ryb na hrázi a dalším doprovodným programem. Šlo o výlov Dolejšího Padrťského rybníku na Brdech a Dolanského

na Českokrumlovsku. Návštěvnost obou však ovlivnilo negativně mnohem víc nepříznivé počasí, než povinnost dodržovat pandemická pravidla.

Výlov šumavského Dolanského rybníku se odehrál po téměř dvouleté „uzavírce“ v tradičním termínu, na státní svátek 28. října. Byť akce na vodním díle u Boletic navště-

vovalo i v minulosti mnohem méně lidí, než výlov nedaleké Olšiny (oba rybníky se loví střídavě jednou za dva roky), špatné počasí, zima a pandemická pravidla srazila i tak počet návštěvníků pod běžný standard.

I tak si sem našly cestu více než dvě stovky návštěvníků, a to nejen z jihočeských měst a obcí, ale také například ze severních Čech, z Prahy i jižní Moravy. Neodradila je ani hustá mlha a teplota jen málo nad nulou. Vedle samotného pozorování práce rybářů a nabídky čerstvých ryb na hrázi zde pro ně bylo připraveno také občerstvení, které zajišťovali zaměstnanci Resortu Olšina. O zábavu pro děti i jejich rodiče se pak starali lesní pedagogové i jejich spolupracovníci. U stánku s lesní pedagogikou bylo úkolem poznávat hravou formou ryby, obojživelníky, plazy, rostliny a další živočichy žijící u vody nebo ve vodě. Ti nejmenší si mohli vyzkoušet chytání dřevěných rybek z vody v kádi, ti větší pak chytat opravdové na lískové pruty u sousedního Manického rybníčku. Malá účast pro ty, kteří dorazili, znamenala výhodu v podobě větších šancí, že uspějí v tradičním losování o výhru tří kaprů na vánoční stůl. Dvě poukázky převzali výherci z Prahy, jednu šťastlivec z Českého Krumlova, všichni si ale rybu museli vyzvednout před Štědrým dnem na sádkách VLS ve Chvalšínách.

Týden po akci na Šumavě zatáhla síť také fišparta kolegů z Brd na Dolejším Padrťském rybníce. Zde výlov vedle zimy a mlhy komplikoval po většinu času ještě déšť. Přesto sem i ve všední den dorazili návštěvníci, aby sledovali práci rybářů z hořovické divize. A mimořádný zájem mu věnovaly sdělovací prostředky. Padrťské rybníky po letošním výlovu završily postupný přechod na extenzivní chov, na němž se dohodly VLS s orgány ochrany přírody. A tomu odpovídal také úlovek, který se pohyboval kolem 15 tun oproti čtyřem desítkám v minulých letech.

Ryby z Šumavy i z Brd zamířily na divizní rybářství ve Chvalšínách a Mirošově, kde je Vojenské lesy mimo jiné nabízejí jak v běžné otevírací hodiny veřejnosti, tak i v rozšířeném předvánočním prodeji.

Jan Sotona

MLÉČNÁ FARMA NA LIBAVÉ MÁ V SYSTÉMU ZEMĚDĚLSKÉ VÝROBY VLS SPECIFICKÉ POSTAVENÍ

Na Doupově, Boleticku i na Libavé hospodaří zemědělci VLS v systému ekologické agrární výroby. Podnikové farma v Luboměři nad Strážnou na úpatí Vítkovské vrchoviny na Olomoucku se ze systému zaměřeného především na produkci masných plemen vymyká. Věnuje se výrobě mléka, které na trh nabízí výhradně v BIO kvalitě.

Divize zemědělské výroby hospodaří v letošním roce na 6 975,08 ha zemědělské půdy v režimu ekologického zemědělství. Tři zemědělské správy ročně vyprodukují v živočišné výrobě na 1300 zástavových telat, z nichž více než 800 kusů v průměrné váze 270 kg za býčky a 250 kg za jalovičky, je každý rok dodáno na zahraniční trhy. Rostlinná výroba se orientuje na výrobu krmiv pro skot a to především sena, senáže a obilovin. Další produkovaná krmiva jsou hrách, čirok a zelené směsky obilí a hrachu. Dalšími produkty v živočišné výrobě jsou jatečný skot a mléko, jehož výrobu zajišťuje středisko Luboměř.

Farma v obci Luboměř pod Strážnou na východním okraji VVP Libavá hospodaří s 390,69 ha orné půdy a 682,06 ha luk a pastvin. Pracuje zde 19 zaměstnanců. A právě na této farmě najdete v rámci celé zemědělské výroby dojně krávy.

Chov dojnic je, oproti ostatním kategoriím skotu, specifický tím, že chovatel musí zajistit dostatečné množství živin jak na reprodukci, tak i na produkci. Vzhledem k tomu, že se v organismu dojnic setkávají a případně sčítají (laktace s graviditou se

překrývá zhruba 7 měsíců) živinové a energetické požadavky na vysokou mléčnou produkci s požadavky na pravidelnou reprodukci, je výživa dojnic nejsložitější ze všech druhů a kategorií hospodářských zvířat. V režimu ekologického zemědělství je pak tento proces ještě o něco náročnější.

Stračeny s českým původem

Plemeno dojnic, chovaných zemědělskou divizí, je česká straka (CESTR). CESTR je jedním z původních tuzemských plemen, chovaných v rámci České republiky. Jedná se o skot kombinovaného produkční-

ho zaměření s výraznou mléčností, středním až větším tělesným rámcem a dobrým osvalením. Mléčná dojivost se pohybuje v rozmezí od 6500 kg (slabší prvotelky) do 8500 kg mléka (starší krávy ve výborné kondici). Nejlepších výsledků dosáhnou dojnice s dobrým zdravotním stavem (především u mléčné žlázy), pravidelnou plodností, snadnými porody, vitálními telaty a především ty s dobrým apetitem, jak na pastvě, tak při příjmu objemných krmiv.

Ekologie kontra konvence

Těchto výsledků však dosahují chovatelé v konvenčních chovech s dostatkem orné půdy v konkrétních

podmínkách vhodných pro výrobu objemných a energeticky bohatých krmiv, kteří mohou porostům dopřát plnou péči spočívající v optimální výživě a chemické ochraně rostlin, a dosáhnout tak většího výnosu. Zvířata v konvenčních chovech tak mají teoreticky zajištěn přísun dostatečného množství krmiva. Dojnice v konvenčních chovech ale nemají často zajištěny tak dobré životní podmínky a v důsledku orientace na vysokou užitkovost mají často zdravotní problémy.

V ekologických chovech je však situace o něco složitější. Dojnice v těchto chovech mají zajištěny mnohem vyšší standardy pro životní podmínky. Dožívají se vyššího věku (často dosahují až 8 laktací, oproti průměrně 2,5 laktacím u konvenčních chovů) a díky polovičnímu podílu léčených dojnic v porovnání s konvenčním způsobem chovu není v ekologických chovech tak velká spotřeba léčiv.

Nevýhodou ekologické cesty jsou omezení v oblasti výživy porostu objemných i jadrných krmiv, která se omezuje jen na aplikaci statkových krmiv a tím ovlivněný nižší výnos. Ekologický zemědělec je tak často nucen ozvláštnit krmnou dávku nakupovaným krmivem, které není schopný v daných podmínkách vyrobit.

Většina krmiv z vlastních zdrojů

Krmiva jsou produkována na již zmíněných polích v okolí farmy. Jen

minimum z nich je nakupovaných. Středisko se v rámci rostlinné výroby jako jediné zabývá nejen pastvou a produkcí sena a senáže, ale také výrobou objemných krmiv na orné půdě, nutných k produkci kvalitního mléka.

Krmivo pro dojnice v Luboměři se tak skládá s těchto komponent: Pšenice jarní, Triticale jarní, Hrách, Čirok, Kukuřice, Senáž, Minerální liz.

Krmná dávka je zde zajištěna v jarních a letních měsících především pastvou. V zimních měsících je pak tvořena kombinací objemových krmiv, jadrných krmiv a minerálních lizů.

K jadrným krmivům radíme pšenici, tritikale, či kukuřici. K objemným krmivům pak patří seno, senáž či pastva.

Zvířatům jsou v krmné dávce podávány minerální lizy pro správnou funkci jejich organismu.

Dávka je vždy uzpůsobena pro jednotlivé kategorie skotu a jednotlivé fáze laktace a gravidity.

Přísná kontrola produkce

Dojivost se u luboměřských krav v letošním roce pohybuje na hodnotě blízké se dojivosti v ekologických chovech. Pro vysvětlení dojivosti v ekologických chovech atakuje u lepších hospodářství hodnotu 16 kg /den/dojnici. V konvenčních chovech se dojivost pohybuje na úrovni 24,28 kg/dne/dojnice.

Všechny dojnice jsou vedeny v kontrole užitkovosti, při které se sleduje dojivost, obsah tuku, bílkovin a laktózy, somatických buněk a močoviny, případně další ukazatele kvality mléka.

Na 105 narozených telat jen jedno umrtí

Jedním z údajů, které svědčí o vysokém standardu chovu, je počet odchovaných telat. Ten se na Luboměři pohybuje již léta na úrovni více než 95 %. Pro příklad uvádíme hodnoty z první poloviny roku 2021, kdy ze 105 narozených telat uhynulo pouze jediné.

Certifikace nad rámec běžných standardů

V roce 2020 jsme vstoupili do systému sledování parametrů mléka podle režimu jakosti Q CZ. Jedná se o systém hodnocení jakosti, který jde významně nad rámec kritérií stanovených pro syrové mléko, zdraví zvířat a dobrých životních podmínek zvířat. V letošním roce získala výroba mléka u VLS certifikát kvality dle ČSN EN ISO /EIC 17065 SCHÉMA 2 od státního zdravotního ústavu Olomouc na produkt syrové kravské mléko v režimu jakosti Q CZ (produkt M1) dle Věstníku MZe a dle platné přílohy Osvědčení o akreditaci.

Jaroslav Novák,
technik ředitelství DZV

Příklad krmné dávky pro skupinu březích jalovic				
	krmivo (kg/ks/den)	krmení ráno (kg/skupinu)	krmení odpoledne (kg/skupinu)	spotřeba krmení na skupinu za 1 den
senáž č. 2054	36,00	1440,00	1440,00	2880,00
senáž č. 2059	11,00	440,00	440,00	880,00
tritikale	5,80	232,00	232,00	464,00
M VLS	0,25	10,00	10,00	20,00

NA BRDECH JE NOVÁ PŘÍRODNÍ REZERVACE KONÍČEK

1. listopadu 2021 byla u lesní správy Jince vyhlášena nařízením Agentury ochrany přírody a krajiny ČR (AOPK ČR) č. 4/2021 přírodní rezervace **Koníček** (PR Koníček) a předmětem ochrany je zde komplex zachovalých suťových lesů a bučin, břidlicové výchozy s fosilní faunou a slepencové útvary v hřebenové linii.

PR Koníček byla vyhlášena na pozemcích p.č. 221/2, 225/2, 226/2, 227/1, 230/1, 231 a 856/2 v k.ú. Jince v Brdech a na pozemcích p.č., 225/1, 230/2 a 856/1 v k.ú. Ohranice v Brdech v okrese Příbram ve Středočeském kraji o výměře 32,65 ha a v souladu s § 37 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny (zákon) bylo vyhlášeno ochranné pásmo do vzdálenosti 50 m od hranice zvláště chráněného území (ZCHÚ) na celkové ploše 17,75 ha. Přírodní rezervace

a ochranné pásmo jsou též ve II. zóně ochrany přírody Chráněné krajinné oblasti Brdy vyhlášené nařízením vlády č. 292/2015 Sb. a 293/2015 Sb. ze dne 5. listopadu 2015 a též je součástí i Chráněné oblasti přirozené akumulace vod Brdy vyhlášené nařízením vlády č. 10/1979 ze dne 10. ledna 1979.

Dle ustanovení § 33 zákona se přírodní rezervací rozumí menší území soustředěných přírodních hodnot se zastoupením ekosystémů typických a významných pro příslušnou geografickou oblast. Nezastavěné pozemky na území PR, které jsou ke dni nabytí účinnosti zákona ve státním vlastnictví, lze zcizit jen se

souhlasem MŽP. A na celém území PR je dle ustanovení § 34 zakázáno:

- hospodařit na pozemcích způsobem vyžadující intenzivní technologie, zejména prostředky a činnosti, které mohou způsobit změny v biologické rozmanitosti, struktuře a funkci ekosystému anebo nevratně poškodit půdní povrch,
- používat biocidy,
- povolovat a umísťovat nové stavby,
- povolovat nebo uskutečňovat záměrné rozšiřování geograficky nepůvodních druhů rostlin a živočichů,
- sbírat či odchyťovat rostliny a živočichy, kromě výkonu práva myslivosti a rybářství či sběru lesních plodů,
- měnit dochované prostředí v rozporu s bližšími ochrannými podmínkami přírodní rezervace.

Výkon práva myslivosti a rybářství může AOPK ČR omezit, pokud tento výkon je v rozporu s podmínkami ochrany území PR.

Využívání přírodní rezervace je možné jen v případě, že se jím uchová nebo zlepši dosavadní stav přírodního prostředí.

Pro přírodní rezervace lze stanovit i bližší ochranné podmínky, které jsou vázány na souhlas orgánu ochrany přírody (OOP) a v PR Koníček byly AOPK ČR, RP Střední Čechy - oddělení správy CHKO Brdy stanoveny následující:

- povolovat a provádět změny druhů pozemků a způsobů jejich využití;
- provádět stavební činnost nebo terénní úpravy (vč. provozního zpevnování lesních svážnic a technologických linek a lesních stezek a pěšin);
- těžít nerosty, horniny a provádět geologické práce spojené se zásahem do území;
- umísťovat myslivecká zařízení sloužící k příkrmování zvěře, deponovat krmení pro zvěř a provádět její příkrmování;

e) používat chemické prostředky a hnojiva s výjimkou repelentů a atraktantů;

f) zřizovat skládky jakýchkoli materiálů, a to i dočasné, včetně uložení dřevní hmoty.

Plán péče o PR Koníček byl schválen pro roky 2021 až 2029 pod č.j. SR/0093/SC/2021-8 ze dne 1. listopadu 2021.

V současnosti ze strany AOPK ČR ještě probíhá vyhlásování dalšího ZCHÚ - přírodní památky Vystrkov v k.ú. Jince v Brdech a v k.ú. Jince v okrese Příbram ve Středočeském kraji o předpokládané výměře 54,94 ha, která značně zasahuje na LHC Jince u divize Hořovice a to na lesním pozemku 1353/1 v k.ú. Jince. VLS ČR, s.p. se návrh dotýká na ploše 30,27 ha a to dopovídá přibližně 55 % předpokládané výměry ZCHÚ. PP Vystrkov je navrhována bez ochranného pásma. Plán péče o PP Vystrkov je navrhován na období 2021 - 2030.

Cílem ochrany PP by měla být mozaika polopřirozených společenstev trávniků prostá invazních a expanzních druhů se stabilně nastaveným managementem na bezlesí. V lesnaté části jde o zachování prosvětlených acidofilních doubrav s teplomilnými prvky a pro paleontologické lokality je cílem jejich zachování pro vědecký výzkum (zabránění zavážení odpadem či zahrnování sběratelských jam, zarůstání vegetací), současně ale zabránění nadměrné těžbě fosiliferních vrstev přímo z výchozů nebo z dosud neporušených vrstev v hlubokých výkopech.

O dalších připravovaných chráněných územích a dalších novinkách v oblasti životního prostředí Vás přistě již bude informovat nový ekolog VLS ČR, s.p. Ing. Martin Šultys.

*Vladislav Seidl,
specialista pro lesní výrobu*

STAVBA DOMU PŘÍRODY V BRDECH ODSTARTOVALA V ŘÍJNU

V pátek 1. října zahájily VLS stavbu Domu přírody Brd, který by měl už v roce 2023 otevřít své brány v areálu loveckého zámečku Tři trubky nad Strašicemi. Práce na návštěvnickém centru nejmladší chráněné krajinné oblasti v ČR, v němž turisté po dokončení najdou rozsáhlou expozici o středočeských horách, jejich historii, legendách, ale i slavných obyvatelích - o Brdech civilních i vojenských, poklepáním základního kamene odstartovali společně s ředitelem VLS Petrem Králem ministr životního prostředí Richard Brabec, náměstek ministra obrany a zástupci místní samosprávy.

Náklady projektu jsou plánovány na 80 milionů korun, až osmdesát procent by měla pokrýt dotace z Operačního programu Životní prostředí Evropské unie.

„Resort obrany tím plní slib, který dal v roce 2016, kdy byl zrušen vojenský újezd Brdy a lokalita se otevřela veřejnosti,“ připomněl ministr obrany Lubomír Metnar.

Expozice bude umístěná v hospodářských budovách a exteriéru areálu loveckého zámečku Tři trubky, samotné hlavní historické budově

zámečku, kde pobývali prezidenti Masaryk nebo Beneš, se však vyhne.

„Spravovat celkem 24 chráněných krajinných oblastí znamená pro naši rezortní organizaci Agenturu ochrany přírody a krajiny ČR věnovat se také osvětě, bez níž by ochranu přírody nešlo úspěšně realizovat. Domy přírody jsou jedinečnou formou komunikace s veřejností a stávají se přirozenou vstupní branou do jednotlivých chráněných území. Dům přírody Brd bude v pořadí již čtrnáctý a s ohledem na atraktivitu této lokality věřím, že si jej po vý-

stavbě zhruba za dva roky návštěvníci oblíbí a budou se vracet za jeho výstavami, interaktivní expozicemi, do multifunkčního sálu nebo skanzenu,“ uvedl ministr životního prostředí Richard Brabec.

Dům přírody bude po dokončení nabízet prostory pro expoziční, vzdělávací a volnočasové aktivity podle projektu, který jsme popsali v letním čísle časopisu. Obnovena bude také bývalá vodní elektrárna v expoziční funkci a po okolí bude umístěn mobiliář pro venkovní aktivity především pro děti. Okolím povedou také nové pěší cesty.

„Brdy zde budou od počátku prezentovány jako tajemný, drsný a krásný ostrov přírody uprostřed jinak civilizačním ruchem intenzivně přetvořené kulturní krajiny středních Čech a Plzeňska. Pokud nenastanou neočekávané komplikace, počítáme s tím, že by Dům přírody Brdy měl otevřít brány prvním návštěvníkům v roce 2023,“ dodal ředitel VLS Petr Král.

Ředitel Král s ministrem Brabcem, náměstkem ministra obrany Lukášem Klučkou, náměstkem hejtmanky Plzeňského kraje Pavlem Karpíškem a starostou Strašic Jiřím Hahnerem v rámci zahájení stavby vysadili u příjezdové cesty k Třem Trubkám také alej stromů.

Jan Sotona

NA ŠUMAVĚ I V RALSKU VZNIKLY NOVÉ ALEJE

Podzimní výsadba v lokalitách VLS se netýkala jen obnovy hospodářských lesů. Kolegové z ředitelství divize v Horní Plané se vlastními silami pustili do výsadby aleje na trase z Maňávky na Pihlov u Horní Plané. A v Ralsku s podporou divize v Mimoní pokračoval u zaniklé obce Dolní Novina projekt „Alej vzpomínek.“

Dvě nové aleje vznikly na územích ve správě VLS. Každá z nich je na opačném konci republiky. A každá také má trochu jiný příběh. Obě ale jednou budou poskytovat stín lidem cestujícím po cyklostezce.

Ta první na Šumavě vyrostla první říjnový víkend podél návštěvnické trasy, která spojuje obce na Českokrumlovsku a Olšinu s oblíbenými cyklotrasami v Národním parku Šumava. Vysázeli ji zde vlastními silami zaměstnanci ředitelství divize v Horní Plané společně s kolegy ze zemědělské správy Květušín. Třidvacet javorů nově lemuje otevřený úsek cyklostezky z Maňávky, kterou

zde před několika lety VLS zprovoznily před hlavní turistickou sezónou. Až povyroste, budou poskytovat cyklistům i chodcům na trase stín. „Vojenské lesy jsou komplexním hospodářem v této lokalitě. Vedle ekonomických cílů proto vnímáme jako svůj úkol také péči o krajinu. Stromy máme vypěstovány z vlastních zdrojů. Doufám, že tento nový krajinnotvorný prvek ocení jak dnešní návštěvníci, tak především budoucí

generace,“ řekl ředitel divize VLS Horní Planá Michal Frnoch, který se sázení osobně účastnil s ředitelem zemědělské divize podnikem Jaroslavem Kratochvílem.

Díky nasazení kolegů i krásnému slunečnému počasí byla za dopoledne alej vysázena.

V geoparku Ralsko, kde hospodaří divize Mimoň, pak pokračovala v listopadu výsadba Aleje vzpomínek, která připomíná zaniklé obce bývalého vojenského prostoru na Českolipsku. S podporou VLS zde zaměstnanci geoparku s dobrovolníky sázeli jabloně a hrušně naroubované původními odrůdami, které přežily jako připomínka někdejšího osídlení.

Alej, která vyrůstá podél cesty do bývalé obce Dolní Novina, poskytne v budoucnu stín cyklistům na frekventované cyklostezce, kterou vybudovaly Vojenské lesy a statky. „Na podzim pak budou moci turisté a cyklisté ochutnat ovoce, které zde zanechali naši předchůdci,“ doplnila

ředitelka geoparku Lenka Mrázová. Letošní novinkou bylo navíc vysazení dvou stromů na zahradě Základní školy Mírová v Mimoní a Základní školy v Kuřívodech.

Cílem projektu Alej vzpomínek je obnova historických alejí v místech zaniklých obcí a záchrana místy unikátních regionálních odrůd jabloní a hrušní, které geopark na svém území mapuje od roku 2016. V evidenci má už přes 300 stromů ze zaniklých obcí, jako jsou Kostřice, Křída, Holíč, Ostrov nebo Jabloneček. Určit odrůdu původních stromů je podle ní velmi obtížné až nemožné, protože mnohdy chybí srovnání, proto se na určování podílejí odborníci z Česka a Saska.

„S geoparkem máme velmi dobrou spolupráci. V souvislosti s tímto projektem jsme se například zavázali, že ovocné stromy po zaniklých obcích ponecháme nadále v krajině a nebudeme je kácet,“ uvedl v této souvislosti ředitel mimoňské divize Roman Vohradský.

Jan Sotona

HOŘOVICE VYBUDOVALY V BRDECH DVĚ NOVÉ NÁDRŽE

Brdské hvozdy budou mít v novém roce dvě nová vodní díla, která by měla přispět ke zvýšení jejich biodiverzity a zvýšit objem vody, kterou toto pohoří se strategickým významem po vodní bilanci ve Středočeském a Plzeňském kraji zadržuje. První

z nich, malá vodní nádrž Klášterka nad loveckým zámečkem Tři trubky, se již napouští. Stavba druhého vodního díla s názvem Hejl jihozápadně od obce Podluhy by měla být hotova na přelomu roku.

Nová malá vodní nádrž Klášterka se nachází na jednom z přítoků Klabavé v brdských lesích jihovýchodně od obce Těně. Jde o vodní dílo se sypanou hrází se spodní výpustí a bezpečnostním přelivem dlážděným usazenými kameny ve výšce 4,5 metru nad vodní patou nádrže. Za normálního stavu pojme 2,6 tisíc kubíků vody a bude mít hladinu o rozloze 1400 metrů čtverečních.

„Hlavním účelem této stavby je zadržování vody v krajině a snížení velkých vod v době povodní. Měla by ale také zvýšit biodiverzitu této lokality, a bude plnit i krajnotvorné funkce,“ popisuje ředitel hořovické divize David Novotný.

Již dnes je zřejmé, že vodní dílo dobře zapadne do lesa, až sypanou hráz s okolními známkami stavby zakryje vegetace. Na stavbu sypané

hráze byl použit místní materiál z nedaleké mýtiny. Jeho vybagrováním na ní vznikla další vodní zásobárna, která je největší ze čtyř desítek tůní, které v Brdech v posledních letech kolegové z hořovické divize vybudovali. Na mýtině se nacházejí krmelce pro zvěř a tak je zřejmé, že bude mimo jiné sloužit obyvatelům brdských hvozdů jako napajedlo.

Stavba malé vodní nádrže Hejl pak finišuje v těchto dnech na Podlužském potoce v lesích nad obcí Podluhy na Hořovicku. I toto vodní dílo bude mít přírodě blízký charakter se sypanou hrází doplněnou funkčními objekty. Hráz bude vyztužovat železobetonový práh, ten však bude skryt uvnitř zatravněného tělesa stavby. Za normálního stavu vody pojme Hejl bezmála 1,5 tisíce kubíků vody s vodní plochou 1,9 tisíc metrů čtverečních. Také tato nová vodní plocha má primárně zvýšit množství vody zadržované na Brdech, chránit obyvatele Podluhy a dalších obcí před povodněmi a vedle tvorby krajiny přispět k rozvoji její biodiverzity.

Jan Sotona

BIODIVERZNÍ STŘECHA NA ŘEDITELSTVÍ DOKONČENA

Ředitelství státního podniku v pražských Dejvicích má novou ekologickou střešní konstrukci. Nová plocha se speciální vegetací na administrativní budově v ulici Pod Juliskou má přispět nejen k energetickým úsporám, ale i k zlepšení životního prostředí v této centrální městské části metropole. Dokončena byla koncem října.

Plán pokrýt plochou obří střechu vegetací vznikl v průběhu minulého roku a v červenci 2021 se začal realizovat. „Nápad vznikl v souvislosti s potřebou obnovit střešní izolaci na této padesát let staré stavbě. Od vegetační střechy si slibujeme, že omezí odtok srážkové vody, zlepší mikroklima lokality a sníží prašnost v okolí,“ vysvětlil tehdy Petr Šindelář z oddělení investic VLS. Na „trávník na střeše“ navíc státní podnik získal podporu z Fondu soudržnosti v rámci Operačního programu Životní prostředí 2014 - 2020. Ekologické přínosy celého projektu jsou totiž pro životní prostředí v české metropoli jednoznačné. Sedmi-setmetrová plocha na střeše ŘSP pokrytá vhodnou vegetací totiž dokáže zadržet ročně až 3 tuny CO₂ a k tomu 120 kilogramů prachových částic.

„Vojenské lesy hospodařív v Čechách i na Moravě v krajině, která se pod

naší správou stala unikátními přírodními lokalitami, rozmanitým do-
movem živočišných a rostlinných
druhů, které v běžné kulturní krajině
neuvídnou. Je proto logické, že usilu-
jeme o zlepšení životního prostředí
i v městské aglomeraci, kde půso-
bíme a pracujeme,“ řekl ředitel VLS
Petr Král.

Rekonstrukce začala v červenci, kdy
děláci zahájili demontáž stávající
konstrukce, v níž byla na tepelnou
izolaci před desítkami let použita
škvára. Celkem ze střechy ředitel-
ství Vojenských lesů během několika
týdnů zmizelo 550 tun škváry a dal-
šího materiálu, než začala stavba
nové konstrukce se zateplením. Izo-
lační vrstva pod vegetací má nyní
35 centimetrů a výrazně by měla
snížit energetickou náročnost celé
stavby. V září po dokončení izolace
proti vlhkosti začala montáž střeš-
ních kazet, které byly osázeny 7.
druhy rozchodníku (rozchodník je
nízkoudržbová skladba nenáročných
rostlin, které jsou pro bezproblé-
mový růst na takovémto stanovišti
přírodou uzpůsobeny).

„Sedm druhů rozchodníku bylo
zvoleno proto, že když nějaký druh
nevydrží náročné pražské klima, tak
ostatní druhy zastoupí jeho místo.
Může se tedy stát, že nakonec

zůstanou pouze 2-3 druhy rozchod-
níku. V případě poškození se dá ka-
zeta vyměnit. Zalévání vegetace je
nezbytné pouze v případě, kdy sucho
přesáhne období tří měsíců,“ popsal
Petr Šindelář.

Vedle ekologických přínosů celé ře-
šení prodlužuje životnost samotného
střešního pláště až na trojnásobek
doby a snižuje energetickou nároč-
nost stavby v místnostech ve vrch-
ním patře - v zimě až o čtvrtinu, v létě
dokáže uspořit dokonce 75 procent
nákladů na klimatizaci. Řešení má
v městské zástavbě také protihlu-
kový efekt, vegetace neodráží zvuk.
Snižuje také letní teplotu v městské
zástavbě a zadržuje přívalemé deště.

„Když jsem se ze střechy rozhlédl,
uvědomil jsem si, kolik je v této husté
zastavěné části Prahy 6 administrativ-
ních budov s plochou střechou, kde
by šlo využít obdobné řešení. Projekt
je s ohledem na dotační podporu
ekonomicky výhodný, především
však je to nezpochybnitelný přispě-
vek ke zlepšení života obyvatel Dej-
vic, i těch, kteří zde pracují,“ dodal
ředitel Petr Král.

NABITÝ PODZIM LESNÍCH PEDAGOGŮ

Největší nápor přišel logicky v babím létě a v říjnu. Jen během září na Libavé tamní lesní pedagožka Romana Klevarová s kolegy „odbalila“ zájem 140 dětí ze základních škol v Hlubočkách a Spálově a mateřinky v Drahotuši. V říjnu je čekalo šest akcí v přírodě včetně velkého programu Do lesa s lesníkem, organizovaného ve spolupráci s nadací Dřevo pro život. V listopadu se pak na Libavé většina akcí přesunula do tepla učeben. Výjimku představovala skupinka dětí s domácím vzděláváním, která vyrazila s vedoucím lesní správy Hlubočky Miloslavem Svozilem, přímo do terénu. Děti se seznámily letem světem se vším, co se lesnického provozu týče, zkusily si zasadit sazenici, sledovaly těžbu a manipulaci dříví a spoustu dalšího. A protože se opravdu jednalo jen o „degustaci“, domluvily s lesníky stabilní spolupráci a do lesa se přijedou podívat v každém ročním období.

Tři desítky akcí pro děti, ale i další kolektivy uspořádala na podzim

Podzimní kvartál byl pro lesní pedagogy VLS nabitý. Po loňských protipandemických uzávěrahách s letošním začátkem školního roku přišel enormní zájem školních kolektivů o programy v přírodě, který zaplnil kalendáře lesních pedagogů na jednotlivých divizích na týdny dopředu. Od září do prosince Vojenské lesy zorganizovaly 107 akcí lesní pedagogiky, které navštívilo na šest tisíc zájemců o les a lesnictví, především dětí.

lesní pedagožka z Horní Plané Růžena Heřmánková. Na šumavské divizi je zájem o programy v poslední době často spojen s Olšinou a naučnou stezkou kolem rybníku, kterou zde otevřely VLS v roce 2020. Komentované prohlídky zde absolvovali s šumavskou lesní pedagožkou vedle školních kolektivů také třeba zaměstnanci Pozemkového úřadu v Českých Budějovicích či senioři z programu Univerzity třetího věku vysoké školy z jihočeské metropole. Další sérii komentovaných vycházek kolegové z Horní Plané zorganizovali pro 11 tříd pražského Gymnázia profesora Patočky, jejichž studenti a pedagogové trávili v podnikovém Resortu Olšina první týden v říjnu.

Oblíbeným terénem pro školní kolektivy se staly také Brdy, kde během podzimu lesní pedagožka hořovické divize Gabriela Šteflová měla také napilno. Vyrážela za nimi do lokalit jednotlivých škol i do lesů ve správě brdské divize. Děti ze Strašic v této souvislosti využily jako základnu pro svůj program hájovnu Krejčovka nedaleko hradu Valdek. V listopadu se pak vydali uklízet brdské lesy na lesní správě Mirošov již po páté s partou dobrovolníků ze sportovního klubu policie Rexík. Pro děti ze základní školy v Obecnici pak kolegové z Brd uspořádali třídní sérii akcí v lese plnou informací o lesnictví a myslivosti.

Velmi silný podzim zažila i lesní pedagožka v Ralsku. Během více

než dvacítky akcí, které v září a říjnu proběhly především na Naučné stezce Jeřáb a v dalších měsících se přesunuly do interiérů škol a školek prošlo lesní pedagožce Evě Zikmundové a vedoucím lesních pedagogů Janu Kobrovi rukama přes 1000 dětí. A to nejen z nejbližšího okolí mimořádké divize, ale také z Mladé Boleslavi, Prahy nebo ústeckého kraje.

Kolem desítky podzimních akcí má za sebou také lesní pedagožka Jana Hynková z karlovarské divize. Děti z mateřských škol a žáci základních škol poznávaly les především v okolí Kyselky a Valče. U starších se Jana zaměřila na lesnictví a lesnická povolání, s těmi mladšími pak společně objevovala krásy podzimního lesa.

Jan Sotona

BRDY PROVÁZÍ NÁVŠTĚVNÍKY VIRTUÁLNÍ LESNÍK VLS

V úterý 16. listopadu otevřel státní podnik novou okružní naučnou stezku v CHKO Brdy z Orlova na Třemošnou. Návštěvníci na ní však nenajdou žádné informační tabule ani značky a další tradiční turistický mobiliář. Především děti zde lesem provádí virtuální lesník Jirka, který jim ukáže na trase zábavnou a hravou formou druhy stromů, přírodní zvláštnosti i konkrétní příklady lesnického hospodaření. To vše díky speciální lokační aplikaci, kterou si návštěvníci mohou zdarma stáhnout do mobilu.

Stezka, která vznikla ve spolupráci s brdskou správou chráněné krajinné oblasti Agentury ochrany přírody a krajiny ČR, je vlastně obdobou tzv. lesní pedagogiky. V případě nové stezky na 779 metrů vysokou horu Třemošná nad Příbramí je však lesní pedagog Jirka virtuální postavou (byť inspirovanou reálným kolegou, vedoucím lesních pedagogů Janem Kobrem), kterou si návštěvníci Brd stáhnou v aplikaci do mobilního telefonu.

„Hra se jmenuje V lese s lesníkem o lesu a velmi věrně simuluje programy, které organizujeme i zde na Brdech pro kolektivy dětí, ale třeba i pro seniory. Návštěvníci ve hře budou přímo v terénu určovat druhy stromů, poznávat přírodní zajímavosti, uvidí na trase třeba vrcholové zlomy ve stromech, ale získají například také znalosti o tom, co jsou v lesích oplocenky, k čemu slouží a jak fungují,“ popsal ředitel brdské lesnické divize VLS David Novotný, který stezku otevřel společně s náměstkem Zdeňkem Mockem a zástupci místní samosprávy

Aplikaci VLS vytvořily ve spolupráci se společností GeoFun, která se specializuje na virtuální geolokační hry, v nichž klasické „kešky“ nahrazuje aplikace v mobilním telefonu.

„Pro instalaci hry postačí v prohlížeči v chytrém telefonu otevřít adresu qr.geofun.cz/607. Telefon sám nabídne

instalaci bezplatné aplikace GEO-FUN a následně stažení hry „V lese s lesníkem o lesu“. Pak již stačí dojít jen na parkoviště u lesa v Orlově a aplikace sama nabídne odstartování hry,“ popisuje Vít Pechanec ze společnosti GeoFun.

První brdská naučná stezka s virtuálním průvodcem měří asi 5 kilometrů a její trasa se okružně vrací zpět do Orlova. Absolvovat ji návštěvníci mohou kdykoliv, průměrně jim to bude trvat 2 a půl hodiny.

„Nová naučná stezka na Třemošnou vlastně rozšiřuje naši nabídku. Program lesní pedagogiky díky ní může absolvovat kdokoli a kdykoliv, bez domlouvání termínu, protože lesní pedagog Jirka má čas vždy. Stačí s dětmi dorazit na parkoviště do Orlově a pustit aplikaci,“ vysvětlil vedoucí lesních pedagogů VLS Jan Kobr.

Stezku „V lese s lesníkem o lesu“ otevřely VLS v úterý 16. listopadu s dětmi ze základní školy v Obecnici na Příbramsku, které ji rovnou otestovaly. Z jejich cesty vznikla také reportáž České televize, jejíž štáb trasu prošel s dětmi v doprovodu Honzy Kobry.

Jan Sotona

Od partnerů z Volarezy

VOJENSKÁ ZOTAVOVNA OVČÁRNA POD PRADĚDEM

volareza
HOTELY • LÁZNĚ • WELLNESS

Ubytování zahrnuje vždy snídaní formou bufetu. V případě objednání polopenze nebo plné penze jsou obědy i večeře rovněž podávány formou teplého bufetu v hotelové jídelně. Příjemné posezení nabízí výtečná restaurace, jídelna i útulná kavárna. Děti mohou využít nově otevřený dětský koutek

Hotel Ovčárna disponuje vlastním wellness centrem s fitness a kardioaerobní zónou. Wellness centrum nabízí bazén s protiproudem, saunu, široký výběr masáží, uhlíčitě koupele, parafango, solárium a vířivou vanu, v níž si mohou hosté dopřát zasloužený odpočinek a načerpat novou energii po náročné turistice.

Parkování vozů je řidičům umožněno na odstavné ploše u hotelu.

Domácí mazlíček může být ubytován po domluvě a za poplatek.

Podrobnější informace o nabídce naleznete na adrese www.ovcarna.volareza.cz. Pokud máte zájem o pobyt, kontaktujte prosím odborový svaz VLS, který vám sdělí aktuální zvýhodněnou nabídku.

Věříme, že zaměstnanci VLS, kteří nás navštíví, budou s našimi službami plně spokojeni.

Těšíme se na Vás.

Jestli i Vy přemýšlíte nad tím, kde strávíte zimní dovolenou spojenou s lyžováním, nechte se od nás pozvat do zasněžené pohádkové krajiny Jeseníků, kde na Vás čeká náš útulný hotel.

Vojenská zotavovna Ovčárna pod Pradědem se nachází v krásném prostředí přírodní rezervace Hrubého Jeseníku přímo pod nejvyšší horou Moravy Pradědem v nadmořské výšce 1 300 metrů na křižovatce běžeckých a turistických tratí, spojujících nejznámější místa Jeseníků – Praděd, Petrovy kameny, Skřítek a Červenohorské sedlo. Leží zde známý lyžařský areál Praděd – Ovčárna, který je nejvýše položeným centrem lyžování v České republice.

Na Ovčárně se nachází 6 vleků s obtížností od modré po černou. Lyžuje se pouze na přírodním sněhu zpravidla do 30. dubna. Sjezdovky jsou v těsné blízkosti hotelu. Ovčárna je také poslední zastávkou pod Pradědem, na kterou se lze dostat pomocí autobusové kyvadlové dopravy z parkoviště Hvězda nad Karlovou Studánkou.

Hotel poskytuje komfortní ubytování ve dvoulůžkových a třílůžkových pokojích, které jsou zařízeny v horském stylu. Všechny pokoje jsou vybaveny sociálním zařízením, lednicí, televizory se satelitním příjmem programů a v rámci hotelu je bezplatně poskytováno WiFi připojení.

ZAMĚSTNANCI ROKU PŘEVZALI OCENĚNÍ NA OLŠINĚ

Ve čtvrtek 30. září proběhl tradiční každoroční ceremoniál, kterým státní podnik děkuje vybraným zaměstnancům všech organizačních jednotek za mimořádné pracovní výkony, dlouhodobou svědomitou práci i loajalitu k tomu, co značka Vojenské lesy a statky představuje. Letos se ocenění dočkalo sedmáct kolegů a epicentrem slavnostního dne se stala domácí půda – Resort Olšina na Šumavě.

Z rukou ředitele podniku Petra Krále a předsedkyně odborové organizace podniku Zuzany Fojtíkové převzali upomínkovou plaketu, dary a v případě zástupkyň něžného pohlaví také květiny, kolegové ze všech divizí podniku.

Za domácí převzal ocenění jeden z klíčových mužů hornoplánské divize Václav HENZELÍN, jehož pracovní dráha je spojena s šumavskou organizační jednotkou VLS již dvaadvacet let. Nastoupil k VLS jako praktikant, dnes zde vykonává zároveň funkce bezpečnostního technika a provozního technika. Pana Václava, který je vášnivým myslivcem a střelcem dobře znají i kolegové z dalších organizačních jednotek z podnikových střeleckých závodů, v nichž se pravidelně umisťuje na předních příčkách.

Druhým oceněným z Horní Plané se stal dřevorubec lesní správy Chvalšiny Jan ŠVANCAR. Muž s výjimečným smyslem pro humor zde pracuje 23 let a ocenění mu vynesla pracovitost a loajalita k VLS.

Divizi Hořovice mezi těmi, jimž letos připadlo ocenění, zastupoval operátor manipulační linky Milan BICAN z „manipuláku“ ve Lhotě u Příbramě. Třiašedesátiletý kolega působí u podniku 18 let a na Brdech si jej cení mimo jiné pro jeho pečlivost a důslednost při práci.

Druhé ocenění pak zamířilo na lesní správu Strašice, kde slouží 33 let jako lesník Jiří LOSKOT. Muž, jehož zálibou je ornitologie a chov hannoverských barvářů, však k VLS nastoupil již o dva roky dříve jako těžař po absolvování lesnického učiliště v Pískách u Křivokláta a střední odborné školy v Písku. Jeho svědomitost a dlouholeté zkušenosti jsou devizou i pro kolegy, stejně jako angažovanost v podnikové odborové organizaci, kde vykonává funkci předsedy ZO.

Karlovarský těžař a nositel slavného jména Karel ZICH si ocenění vysloužil svým řemeslným umem a také tím, že od něj podle tvrzení kolegů při těžbě údajně nikdy neuslyšíte slova „To nejde.“ K VLS nastoupil v roce 1991 na zemědělskou správu Lučiny, odkud po pár měsících přešel na lesní správu Dolní Lomnice do pěstební činnosti. Zde se však brzy projevil jeho nadšení pro práci s motorovkou a po rozpačitých začátcích se brzy stal těžařskou hvězdou západočeské divize VLS.

O dva roky později než pan Karel karlovarské divizi propůjčil své služby Libor VOJČ, absolvent střední lesnické školy v Písku. Nastoupil na lesní správu Klášterec, kde působí dodnes. Jde o lesníka tělem i duší, jehož veškeré zájmy se točí kolem lesa a myslivosti, a tak všechny svěřené úkoly zvládá na výbornou s mimořádnou odborností.

První ženou, která si přijela převzít ocenění na Olšinu, se letos stala dlouholetá opora divize Mimoň Hana DANCÁKOVÁ. K podniku nastoupila před 16 lety po ukončení studia na přírodovědecké fakultě jako adjunkt na lesní správě Břehyně, a při zaměstnání dokončila další vysoké školské studium na lesnické fakultě Mendelovy univerzity. Aktivní dáma se po půl roce u VLS stala lesní, do tří let nadlesní, a o dva roky později technikem pro lesní výrobu. Na

pracovním tempu neubrala ani po návratu z mateřské dovolené. Od roku 2015 vykonává jednu z klíčových divizních funkcí vedoucí správy služeb.

Čtyřiatřicetiletou kariéru na Mimoni má za sebou pak personalista Jaroslav BLÁHA. Do Ralska nastoupil jako praktikant na lesní správu Dolní Krupá, kde od roku 1988 působil také jako zástupce vedoucího lesní správy. V roce 1990 přešel na ředitelství do Mimone jako normovač, o rok později přestoupil na funkci vedoucího ekonomiky práce a mezd, od roku 2004 mu přibyla do pracovní náplně personalistika. Tuto práci s dvouletým intermezdem na pozici technika bezpečnosti práce vykonává dodnes.

Další mimořádnou ženou, které ředitel Král poděkoval, se stala Ivana MIHALČÁKOVÁ, která od roku 1993 pracuje na lesní správě Libavá divize Lipník nad Bečvou. Již 28 let zde vykonává s mimořádnou houževnatostí ve složitých klimatických a terénních podmínkách práci dělnice v pěstební činnosti.

Druhým oceněným z lipnické divize se stal Oldřich MARŠÁLEK, který zde pracuje s dvouletou pauzou od roku 1982. Vyučený strojní zámečnick z Přerovských strojíren nejdříve svůj um propůjčoval VLS dvanáct let jako opravář strojů na zemědělské správě Potštát, od roku 1996 zde pracuje čtvrt století v těžební a pěstební činnosti.

Třetím oceněným z lipnické divize se stal Filip ŠPATKA. Absolvent střední lesnické školy v Hranicích po studiu nastoupil jako praktikant na lesní správu Velký Újezd, odkud přestoupil následně na lesní správu Hlubočky na pozici lesního. Příznivec myslivosti, turistiky, vaření a dobrých knih nyní pracuje jako nadlesní na lesní správě Bruntál, celkem u VLS s krátkou pauzou působí dvě desetiletí.

Absolvent oboru lesního inženýrství na Mendelově univerzitě Mojmir ČARNÝ pracuje u divize Vojenských lesů v Plumlově od roku 1988. Začínal na lesní správě Žárovice, již 33 let ale působí na divizním ředitelství jako správce majetku. V soukromí k jeho láskám vedle rodiny patří fotbal a hra

na kytaru, na Šumavu si však přijel převzít ocenění z rukou ředitele VLS především za nasazení, pečlivost a odbornost ve své funkci.

Jeho divizní kolega Milan PETEČUK již sedmatřicet let sedí za volantem podnikové odvozní soupravy na středisku správy služeb. Vyučený zámečnick a milovník fotbalu a hokeje si ocenění vysloužil vedle mimořádné loajality k podniku také díky pečlivosti, s níž se stará o svěřené stroje.

Za ředitelství státního podniku si přijela převzít ocenění usměvavá, milá a všemi oblíbená kolegyně Ivana ŠEDIVÁ. Odborná referentka oddělení správy majetku u VLS působí 12 let, má ráda módu, cestování a zahradičení, ale překvapivě také zdolávání mořských žvlů na lodích, což jí umožňují složené kapitánské zkoušky.

V zemědělské výrobě se ocenění dočkala absolventka olomoucké střední ekonomické školy Slavomila MINXOVÁ, dáma, která k VLS nastoupila v roce 1979 na zemědělskou správu Heroltovice, kde pracuje dodnes. Zemědělská technička oslaví neuvěřitelných 42 let při práci pro státní podnik.

Irena JENÍČKOVÁ k VLS nastoupila o 26 let později a ocenění obdržela za odpovědnost, ochotu učit se novým věcem, pečlivost a příkladné plnění pracovních povinností ve službách divize ostrahy a služeb. Nastoupila jako bezpečnostní pracovník, od roku 2019 přešla na pracovní pozici technik správy.

Posledním oceněným je pak její kolega, bezpečnostní pracovník František HORÁČEK. Od roku 2006, kdy nastoupil k podniku, pracuje na stanovišti na Milešovce, a jeho zodpovědnost, spolehlivost a loajalita se promítla i do toho, že za 15 let výkonu služby byl nemocný pouze 14 dní.

Po dopoledním převzetí ocenění slavnostní program pokračoval přípitkem a slavnostním obědem. Odpoledne pak účastníci vyrazili na prohlídku mimořádné památky lipenské části Šumavy – areálu kláštera ve Vyšším Brodě.

Jan Sotona

Ředitelství podniku

Divize ostrahy a služeb

Divize zemědělské výroby

Divize Horní Planá

Divize Plumlov

Divize Hořovice

Divize Karlovy Vary

Divize Mimoň

Divize Lipník nad Bečvou

KOLEGOVÉ NA DOUPOVĚ ZACHRAŇOVALI ORLA, DRAVEC I PŘES PÉČI ODBORNÍKŮ NEPŘEŽIL

Ne každý příběh končí happy endem. Ten bohužel neměl ani případ z počátku listopadu, kdy se kolegové z karlovarské divize pokoušeli zachránit nalezeného orla mořského.

Příběh jsme publikovali na podnikovém Facebooku, kde vzbudil mimořádný zájem veřejnosti. Kolegové z Karlových Varů chráněného dravce našli během naháňky v honitbě Hradiště 8. listopadu ve značně zuboženém stavu. I když na něm nebyly viditelná žádná poranění, ležel na zemi a jevil pouze omezené známky života. Orlovi, který je v Česku na seznamu kriticky ohrožených druhů, kolegové proto zapůjčili vlastní svršky, aby ještě víc neprochladl, a ředitel divize Jiří Kšica s asistentkou jej odvezli předat do profesionální péče Záchrané stanice pro volně žijící živočichy v Chomutově.

Orel mořský z české přírody vymizel v druhé polovině 19. století, vracet se začal v polovině 80. let minulého století. V současnosti jsou jeho tuzemské stavy odhadovány kolem

stovky hnízdicích párů, jeho výskyt je však výrazně ohrožován ilegálním pokládáním otrávených návnad, k němuž v současnosti dochází v takovém rozsahu, že může během několika málo let způsobit vymizení orlů mořských z České republiky.

Ve vojenském újezdu v Doupovských horách, který spravujeme, žije podle pozorování karlovarských kolegů 5 až 6 jedinců.

Po několika dnech však z Chomutova přišla smutná zpráva. Dravec se sice po záchraně v prvních hodinách vzpamatoval, začal se pohybovat po vlastních nohách, následně se však jeho stav opět zhoršil a uhybnul. Příčina úhynu není známá.

Jan Sotona

ODBORY OPĚT NABÍZEJÍ POBYTY VLRZ ZA ZVÝHODNĚNÉ CENY

I v roce 2023 nabízíme zaměstnancům možnost zajistit si pobyt v zařízeních VLRZ. Celopodnikový výbor odborových organizací VLS ČR, s.p. opět zajistil pro zaměstnance rekreační pobyty za smluvní ceny, které zahrnují ubytování a stravování dle požadavků. Smluvní ceny jsou o 15% nižší než ceny komerční. Sleva ve výši 15% se poskytuje také na balíčky služeb zveřejněné na webových stránkách VLRZ.

Pobyty je možno využít k rekreaci, ve vybraných zařízeních i jako rekondiční pobyt s nárokem na placené volno dle Kolektivní smlouvy.

Mladší generace dnes v lázních nachází vhodnou podobu relaxace

a odpočinku. Pro děti se v Bítově osvědčil dětský animační program a proto se VLRZ bude snažit zajistit stejnou nabídku i v ostatních zařízeních.

VLRZ se snaží investovat do zkvalitnění služeb a každý rok čeká klienty v zařízeních něco nového. Pro aktuální sezónu mají na Vranově

chatky nové terasy a postupně prochází renovací i interiér, v areálu se podařilo zrekonstruovat chodníky a příjezdové cesty. Na Bítově na návštěvníky čeká zase moderní zrekonstruovaná jídelna. A dvoulůžkové pokoje v teplickém lázeňském domě Judita mají nové koupelny a celý objekt nové podlahy.

Bližší informace získáte a objednávku učiníte u předsedů odborových organizací. Ceníky i tiskopis žádosti o pobyt jsou ke stažení na podnikovém intranetu.

Zuzana Fojtíková
předsedkyně podnikové
odborové organizace

NEJSTARŠÍ VÁNOČNÍ STROMKY SVĚTA

Je libo borovičku? A nebo máte raději smrček? Dvě tyto typické vánoční dřeviny (ponecháme-li stranou jedličky) se prou také o to, která z nich je největkovitějším kmetem mezi žijícími stromy. Zapomeňte na baobaby, duby a jiné dlouhověkové dřeviny. Na prvenství aspirují jehličnany. První z nich roste vysoko v horách ve Spojených státech a jmenuje se příznačně Metuzalém, druhý pak reprezentuje severní Evropu, roste ve Švédsku a jmenuje se Old Tjikko (Starý Tjikko). Nikdo mu neřekne ale jinak než Vánoční stromeček. A oba tady byly už v době, kdy v Egyptě začal úsvit faraonů.

Švédský smrk Old Tjikko, o němž jsme již v našem časopisu před nějakou dobou psali, je podle výzkumů vědců asi dvakrát starší, kalifornská borovice jménem Metuzalém ale figuruje v oficiálních zápisech jako nejstarší žijící strom. Spor se vede o to, co je to vlastně nejstarší strom a jaká kritéria musí splňovat.

Vánoční stromeček ze Švédska

V roce 2004 Leif Kullman, profesor fyzikální geografie působící na

Umea University, ve Švédsku narazil na smrk ztepilý, z něhož se nakonec vyklubal jeden z nejstarších stromů světa. Old Tjikko se nachází v pohorí Fulufjället v provincii Dalarna a z výsledků radiokarbonového datování plyne, že má více než 9500 let. Kdyby vás zajímalo, jak přišel k jménu Tjikko, a co to znamená, pak vězte, že to bylo jméno objevitelova psa, sibiřského huskyho. Na rozdíl od tohoto chlupáče tu smrček byl už v době, kdy končila doba ledová. Pokud jde o lidstvo, tak

v daném období si lovci a sběrači z kmene Nafurů teprve začali stavět první domy s kamennými základy.

„Během doby ledové byla hladina moře o 120 metrů nižší, než je tomu dnes, a hodně z toho, co se nyní nachází ve vodách Severního moře mezi Anglií a Norskem, bylo tenkrát lesem,“ uvedl profesor Kullman.

Old Tjikko na první pohled skutečně trochu vypadá jako něco, co byste doma mohli použít jako

HISTORICKÉ LESNÍ KALAMITY V BRDECH - 2. ČÁST

první dynastie faraonů v čele s Džerem a v Evropě v té době panovalo období rané a střední doby bronzové- Byť v Egejském moři začala teprve vznikat Kykladská civilizace, jež byla předzvěstí antického Řecka.

Je zaznamenáno a schváleno, že věk borovice činí 4853 let. Kvůli její ochraně drží americká lesní správa přesné umístění stromu v tajnosti. Nachází se však ve výšce 2900 metrů nad mořem.

Kalifornská borovice je uznávána nejen jako neklonální strom s nejvyšším potvrzeným stářím na světě, ale dokonce je považována za nejstarší známý žijící neklonální organismus.

Borovice dlouhověká (*Pinus longaeva*) je obecně severoamerická pětijehličná borovice s proměnlivou rychlostí a typem růstu a velkou snášenlivostí k extrémním přírodním podmínkám. Její jedinci se údajně dožívají nejvyššího známého věku ze všech neklonovaných rostlin na světě.

Americký Metuzalem každopádně z oficiálních záznamů odstranil primát švédského Old Tjikka jako nejstaršího stromu na světě. Nikoliv však svým věkem, ale sporem o definici toho, co je vlastně samostatně rostoucí strom. A o tom nepanuje shoda ani mezi vědci. Stejně jako nepanuje shoda na tom, zda je správný vánoční stromek smrček, jedle či borovička...

Pěkné Vánoce všem

Jan Sotona

V posledních letech zažívají brdské lesy jednu z nejrozsáhlejších kalamit od počátku plánovitého lesního hospodaření, tzn. od začátku 19. století, a zároveň největší kůrovcovou kalamitu v historii. Pojďme si připomenout, jaké lesní kalamity se zde odehrály v minulosti. V minulém čísle jsme se věnovali abiotickým škodlivým činitelům, a tak se nyní zaměříme na škodlivé činitele biotické, a sice na tři hmyzí škůdce, kteří mohou způsobit kalamitní ohrožení dospělých jehličnatých porostů v brdských podmínkách.

Biotičtí škodliví činitelé

Bekyně mniška (*Lymantria monacha* L.): mniška se nejsilněji množila

a působila největší škody v souvislých smrkových monokulturách, které byly založeny na plochách vzniklých velkoplošnou holou sečí a následnou sadbou nebo sítí smrku. Tím došlo ke vzniku rozsáhlých stejnověkových porostů, které byly díky slabé výchově často přehoustlé. Již v 19. století se vyskytly případy jejího kalamitního přemnožení. Největší kalamita pak nastala v letech 1917 - 1927. Tato mnišková kalamita postihla takřka celou oblast České republiky, nižší polohy Brd nevyjímaje: na Dobřívsku asi 200 ha v úvalu Ledného potoka, na Strašicku oblast mezi Lipovskem, Růžkem, Tisým rybníkem a obcí Těně. Na Obecníku vznikly holožírny asi ve třech odděleních na severních svazích Třemošné. Na Jinecku se po mniškové kalamitě z té doby dochovaly místní názvy - na lesnickém úseku Krejčovka: „V žíru“ (odd. 118, 119, 120) a „V mūrách“ (odd. 212, 213, 235, 236). V obou lokalitách je podle stáří porostů založených po holožírny (dnes je to kolem 95 let) dobře patrné, kde mniška řádila. Obě lokality jsou v nadmořské výšce 450 - 540 m v plochých údolích

obrácených k severovýchodu a každá mají rozlohu zhruba 50 ha.

Není proto divu, že i nejnovější gradace mnišky byla v oblasti Brd poprvé zpozorována na LHC Jince v létě 1993 na l.ú. Baština v oblasti Pískový vrch, Krkavčina, Hejlák. Zjištění o silném žíru (kupodivu hlavně na modřínu!) zde a následně i na mnoha dalších místech v Brdech vyvolalo doslova zděšení! Toho roku již nebyl čas nějak zasáhnout, ale zato byl čas připravit se na jaro. Na rozdíl od doby před 70 lety, kdy lesníci mohli zkáze svých porostů více méně jen přihlížet, byl na jaro 1994 připraven detailní plán chemického leteckého zásahu proti mnišce, na kterém se podíleli pracovníci ředitelství státního podniku, divize a personál lesních správ v těsné spolupráci s pracovníky VÚLHM a dalších zainteresovaných subjektů. Z hlediska lesního provozu byl pak pro roky 1994 a 1995 boj proti mnišce úkolem č. 1. Probíhaly veškeré zjišťovací metody (na jaře při výstupu housenek do korun metoda lepových pásků, při žíru trusinková metoda, při rojení Welensteinova

vánoční stromeček. Proto se mu tak ve Švédsku také říká. Jeho letitost sahající k době ledové se však týká kořenového systému, který se průběžně stále obnovuje - věk kmenu činí jen několik století. I tak je to ale na pětiletý smrček pozhnaný věk. Jak je vlastně možné, že tento kmen vydržel tak dlouho? Podle Kullmana je to díky klimatickým podmínkám, které smrku neumožnily dosáhnout obvyklé výšky. Většinu své existence tak strávil v zakrslé podobě připomínající bonsai. Tato situace se změnila teprve v minulém století, kdy došlo k oteplení, a Old Tjikko mohl začít růst. V současné době měří zhruba pět metrů.

80 tisíc let satará kolonie topolů

Z příběhu švédského „vánočního stromečku“ vyplývá, že spor o to, který jedinec je vlastně nejstarším stromem planety je značně komplikovaný. Například společný kořenový systém topolů osikovitých v lese Pando v americkém Utahu má mnohem delší historii. Jeho vznik byl mnohými experty datován do doby před 80 tisíci lety.

Pando je masivní kolonie geneticky shodných výmladků topolu, která celkově váží 6 tisíc tun, zaujímá plochu 43 hektarů a zahrnuje více než 47 tisíc kmenů vzájemně propojených kořeny. Jeho rozloha se nicméně snižuje a počet stromů klesá. Příčinou je především pastva dobytka, nedostatečná regulace jelenů a nevhodné zásahy ze strany člověka. Zhruba tři roky stará studie amerických vědců, o které jsme

tehdy psali, však zjistila, že Pando již není příliš schopen nahrazovat umírající jedince. Navíc u kolonie Pando se o stáří příliš neshodnou ani vědci. Podle některých může mít několik set let, podle jiných i oněch 80 tisíc let.

Podle nových pravidel vítězí americká borovice

Švédský Old Tjikko je sice poněkud jiný případ, jeho věk je zmapována uznán, protože však jde o klonálního jedince v oficiálních záznamech musel ustoupit mladší borovici dlouhověké, která roste vysoko v kalifornské části pohoří White Mountains, konkrétně v přírodní rezervaci Inyo National Forest v lese Ancient Bristlecone Pine Forest. Borovice dostala jméno Metuzalem podle biblického patriarchy, jenž žil údajně více než 900 let, ve skutečnosti je ale asi o polovinu mladší než Old Tjikko. V době, kdy začala růst, už nastoupila v Egyptě

metoda) a podle jejich výsledků byly určeny oblasti pro letecký postřik. První letecký zásah byl uskutečněn ve dnech 19. 5.-26. 5. 1994 z letiště Tlustice u Hořovic za značně proměnlivého počasí na ploše 5 998 ha. S přihlédnutím k pásmům hygienické ochrany vod a ke stupni narašení smrku byly použity tři druhy přípravků: biologický přípravek Foray (slabý účinek, ošetřená plocha musela být postříkána znovu účinnějším preparátem), Dimilin (střední a poněkud opožděný účinek) a Trebon 30 EC (vysoká účinnost přes 90 %). Účinnost zásahu byla sledována na trusnicích podle opadu housenek a také podle opadu trusinek.

Po vyhodnocení celého leteckého zásahu a následných kontrolních metod bylo zřejmé, že následující rok 1995 bude rokem gradace bekyně mnišky v oblasti centrálních Brd. Z tohoto důvodu vyhlásil s.p. VLS Praha oblast Brd jako „kalamitní oblast bekyně mnišky“. Po zkušenostech z předešlého roku bylo rozhodnuto, že v r. 1995 bude při

leteckém ošetření použit na celé ploše přípravek Trebon 30 EC. Tak se též koncem května 1995 stalo. Následnými kontrolami pomocí vzorníků a trusníků bylo v porostech i poté prokázáno množství housenek, které by způsobilo lokální holožírny (i při více jak 90% úspěšnosti zásahu). Z tohoto důvodu bylo rozhodnuto o opakování zásahu na ploše 500 ha u LS Jince, LS Obecnice a LS Nepomuk. Ten byl proveden ve dnech 12.-13. 7. 1995. Nutnost opakovaného zásahu byla potvrzena výsledky kontrol opadu housenek na trusnících.

Je třeba konstatovat, že leteckým zásahem byly zachráněny před holožírem stovky, možná tisíce hektarů brdských lesů; ve finále se vytěžilo jen několik tisíc w nejsilněji poškozených smrků (modřín víceméně zregeneroval). Od roku 1996 je zatím bekyně mniška v základním stavu, stejně jako další listožraví škůdci. Pokud by ovšem ke gradaci došlo (což se dříve či později zřejmě stane), pak nastane - vzhledem k nové, přísnější legislativě - velký

problém: plošné letecké zásahy jsou totiž zakázány a získat výjimku by v dnešních poměrech bylo zřejmě nemožné.

Ploskohřbetka smrková (Cephalcia abietis L.): tento blanokřídlý hmyz z čeledi ploskohřbetkovitých zřejmě graduje zároveň s průmyslovým znečištěním; nejsilněji ohroženy jsou podhorské polohy 600-1000 m. Silný žír housenic ploskohřbetky byl pozorován v Brdech v roce 1979 a následujících letech. V této době byly běžně úspěšně aplikovány letecké postřiky proti ploskohřbetce v pohraničních horách, proto bylo i v Brdech přikročeno k leteckému postřiku, a to v červenci 1981. Největší poškození (defoliace korun) bylo v „horské“ části Brd zhruba mezi vrchy Kočka, Praha, Brdce, Tok, Hlava. (Současná gradace lýkožrouta smrkového se do značné míry kryje s tehdejší gradací ploskohřbetky smrkové). Letecký zásah byl rovněž úspěšný. V následujících letech se prováděly kontrolní metody stavu ploskohřbetky; občasné silné žíry se vyskytovaly až do konce

osmdesátých let. Můžeme zde uvést příklad vrchu Brdce a zejména jeho severovýchodních svahů k lesní cestě Bahenská, na kterém se ploskohřbetka výrazně projevila. Po silných žírech v polovině osmdesátých let, kdy se prosvětily smrkové koruny a musel se provést jednotlivý výběr nejpoškozenějších stromů, byla zde půda souvisle přeryta divokými prasaty, která zde hledala zimující a diapauzující housenice. Tak nastaly vhodné podmínky pro start velkoplošné přirozené obnovy, která je zde dodnes v různých stádiích. Přirozená obnova byla dále podpořena po námrazové kalamitě v letech 1995 - 96, kdy byly porosty na Brdcích postiženy jednotlivými polomy cca 50 - 150 m³/ha.

Od začátku devadesátých let je tento hmyz v základním stavu.

Na závěr se dostáváme k tomu, co nás nejvíc trápí v současné době - lýkožrouti.

Obecně: velice významná čeleď brouků kůrovcovitých zahrnuje kromě mnoha dalších i dva nejvýznamnější druhy lýkožroutů: **lýkožrout lesklý (Pityogenes chalcographus L.)** a **lýkožrout smrkový (Ips typographus L.)**. Prvně jmenovaný se velice rychle namnoží právě v suchých a teplých obdobích; napadá

slabší části kmene jehličnatých dřevin (špičky), větve, nebo slabší (mladší) stromy. Pokud se vrátí počasí do normálu, jeho populační hustota se opět rychle snižuje.

Hlavním a obávaným škůdcem smrkových porostů je pak **lýkožrout smrkový**, pro kterého příliš neplatí obvyklé zákony populační dynamiky. Pokud se nechá namnožit, jeho počty rostou geometrickou řadou a než jej stačí dostihnout jeho přirození nepřítelé, napáchá obrovské škody - hektary, desítky hektarů nebo dokonce stovky či tisíce hektarů opuštěných kůrovcových, tedy suchých smrků s opadanou kůrou. Proto se v lesnické praxi využívá obranných metod, aby nedošlo k přemnožení škůdce, z nichž nejúčinnější je včasné kácení, asanace a odvoz napadeného dříví z lesa. Lýkožrout se nejčastěji namnoží po různých disturbancích, kdy se nestačí polomy či vývraty zpracovat včas, anebo po obdobích s nedostatkem srážek. A tak kůrovcová kalamita (nejen) v Brdech nastává vždy v období po významných kalamitách nebo suchu: po roce 1870, 1942, 1947, 1985, 1991, 2003, 2007. Pokud je napadené dříví co nejrychleji zpracováno a odvezeno či zasanováno, populace lýkožrouta se záhy vrátí do základního stavu. Avšak v současné

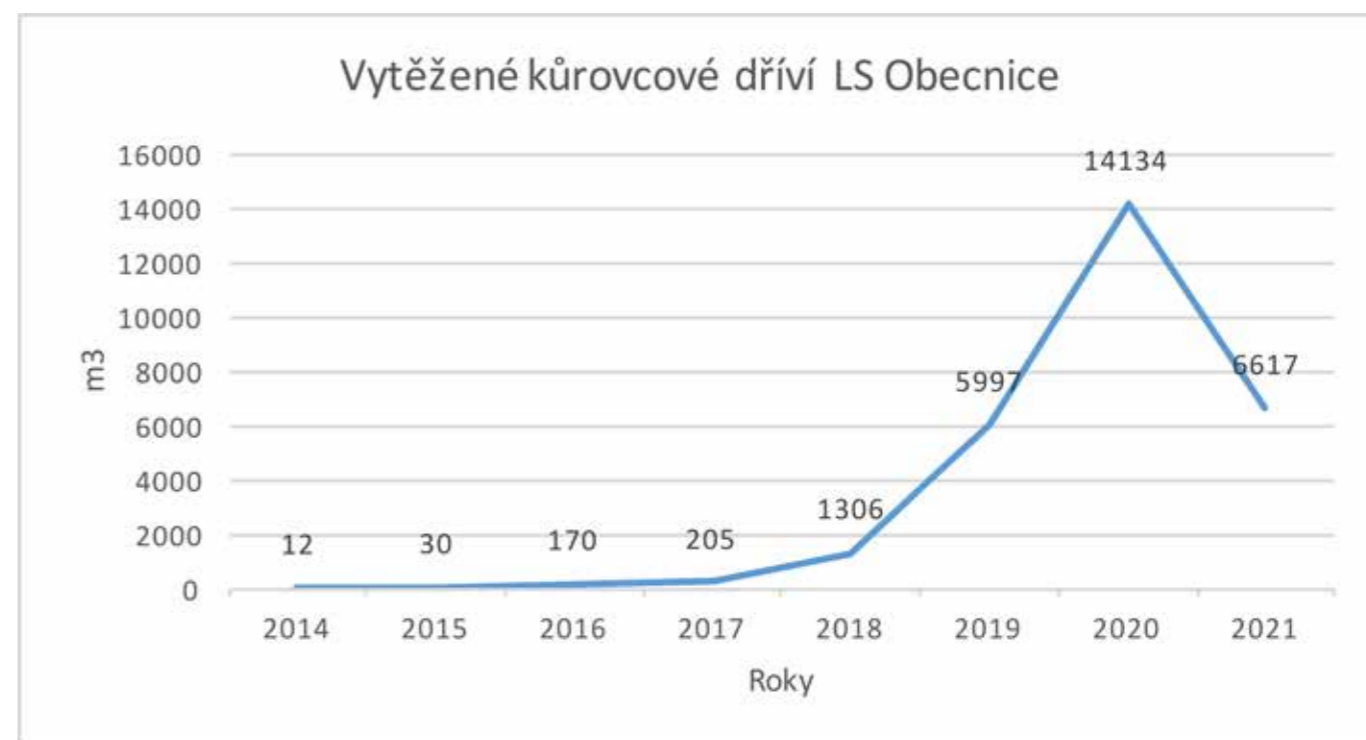
době porosty oslabené šestiletým suchem (2015 - 2020) prostě nejsou schopny se ubránit; navíc se zde projevuje suchem umocněný kritický nedostatek základních živin v extrémně kyselých půdách v nadmořské výšce nad cca 750 m.

Na celkové vyhodnocení kůrovcové kalamity v Brdech je ještě příliš brzy; *nedá se zatím ani spolehlivě odhadnout její další průběh či konec. Pokud by se další roky - co se týče počasí zejména ve vegetačním období - vrátily do normálu (čili před rok 2015), populační hustota lýkožrouta smrkového se za předpokladu včasných a razantních těžebních zásahů brzy utlumí do běžného stavu.*

Pro dokreslení uvádím graf s uvedením množství vytěženého kůrovcového dříví u LS Obecnice, což je v rámci Brd nejméně poškozená lesní správa. Díky srážkově bohatému vegetačnímu období 2021, včasnosti těžebních zásahů a instalaci obranných opatření již došlo ke zlomu a útlumu kůrovcové těžby.

Rozhodující pro osud smrčín v Brdech bude vegetační období roku 2022 a dalších několika následujících let!

Václav Pernegr

BLAHOPŘÁNÍ JUBILANTŮM

Blahopřejeme našim zaměstnancům, kteří se v následujícím období dožívají významného životního jubilea.

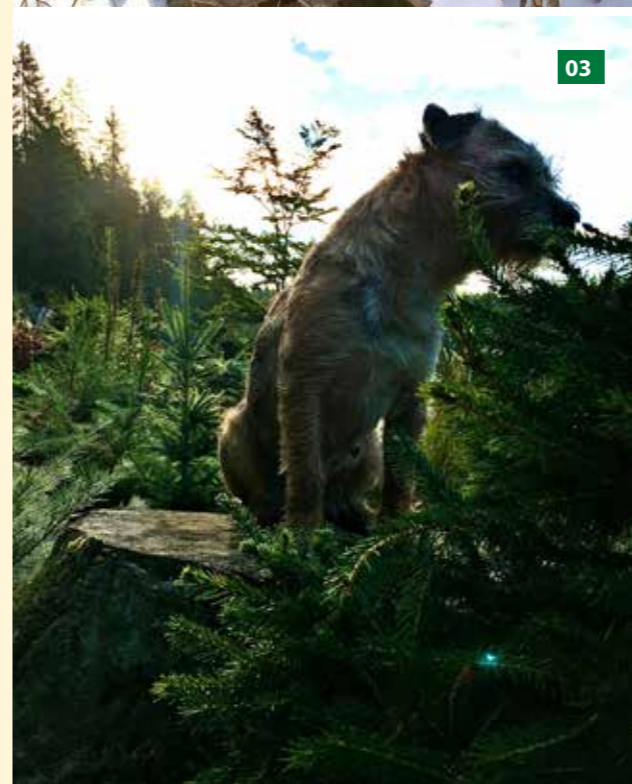
Příjmení a jméno	Pracovní místo
ANICHOBER Jaroslav	dělník s JMP ostatní
BÍLEK Ivan	obsluha vyvážedky
BRUNA Richard	dřevorubec
BUČEK Martin	lesní dělník
CIPRA Pavel	lesní dělník
ČTVRTNÍČEK Josef	dřevorubec
GROSSMANN Ladislav Ing.	vedoucí střediska
HANZLÍK Dušan	zemědělský technik
HOLUBEC Martin	lesní dělník
HORELICA František	dřevorubec
JIRKOVEC Tomáš	lesní dělník
JURA Milan	kočí v lesním hospodářství
KALITA Zdeněk Ing.	provozní technik
KAVAN Zdeněk	dělník s JMP ostatní
KELNAR Jan	lesní
KELTNER Martin Ing.	vedoucí lesní správy
KÖNIGSMARK Martina Ing.	technik DOS
KOUTNÝ Radek	traktorista operátor
KRNÁČ Jan	bezpečnostní technik
KROUTILÍK Martin	lesní
LENDEĚL Martin	traktorista operátor
MARUŠÁKOVÁ Lenka	technik správy
METELKA Vladimír	dřevorubec
MICHALČÁK Jan	dřevorubec
MILER Marek	traktorista operátor
NOVOTNÁ Hana	všeobecná účetní
NOVOTNÝ Ladislav Ing.	vedoucí správy služeb
NOVOTNÝ Miroslav Ing.	hlavní inženýr
OBERSTEIN Roman Mgr.	vedoucí oddělení právních poradců
ORSZÁGH Pavol Ing.	technik ostrahy
PAČANOVÁ Helena	pokojská
PAVLÍČKOVÁ Alena	skladník
PERUTKA Pavel Ing.	technik ostrahy
PEŠIČKA Miroslav	lesní
POS Zdeněk	řidič nákladních aut
RITTICH Pavel	kočí v lesním hospodářství
ROČKOVÁ Eva Bc.	správce zakázek
SMUTKOVÁ Iva Ing.	technik v lesnictví
STRNAD Václav	řidič nákladních aut
STUHLÍK Stanislav	traktorista operátor
SÝKORA Miroslav	traktorista operátor
ŠEDINA Petr Mgr.	právní poradce
ŠEMRINCOVÁ Zdeňka	uklízeč
ŠKRHÁK Stanislav	kočí v lesním hospodářství
ŠMÍD Zdeněk	dřevorubec
ŠTEFÍK Daniel	dřevorubec
ŠTELC Jaroslav	dřevorubec
TRINKL Ladislav	lesní dělník
URIANEK Stanislav DiS.	lesní
VALTUS Jaroslav Ing.	vedoucí lesní správy
VRÁBLÍKOVÁ Ilona	lesní dělník
VÝMOLA Josef	lesní
WAGNER Lukáš	traktorista přibližování dřeva
ZDAŘIL Michal	lesní dělník

01

02

03

04

05

Vítěz soutěže minulého kola

– Martina Strnadová –
s fotografií „Západ“.
Gratulujeme.

Jan Sotona, šéfredaktor

Příspěvek do rubriky „fotosoutěž“
posílejte prosím na e-mail:

jan.sotona@vls.cz

PF 2022

Příjemné prožití svátků vánočních,
mnoho štěstí, zdraví a úspěchů do nového roku.

